

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ સમક્ષ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન ૧૩૧૯૯/૨૦૨૫

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી હેમંત એમ. પ્રચ્છક

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર?	હા	ના

=====

રમેશભાઈ નથુભાઈ ચૌધરી

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે શ્રી પી. કે. જાની સિનિયર એડવોકેટ સાથે શ્રી અર્ચિત પી. જાની (૭૩૦૪)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧,૨ તરફે શ્રી જી. કે. વર્ક જીપી, તેમને મદદમાં સુશ્રી ધરિત્રી પંચોલી સાથે શ્રી નિકુંજ કનારા એજીપી

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફે શ્રી દીપન દેસાઈ (૨૪૮૧)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફે શ્રી રાહુલ આર. ધોળકિયા (૬૭૬૫)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૪ તરફે શ્રી અંશિન દેસાઈ સિનિયર એડવોકેટ સાથે વેણુ એચ. નાણાવટી (૭૪૫૮)

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી હેમંત એમ. પ્રચ્છક

તારીખ : ૦૮/૦૫/૨૦૨૬

મૌખિક ચુકાદો

૧. રૂલ. સામાવાળાઓ નં. ૧ અને ૨ તરફે વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી કનારા રૂલની નોટિસની બજવણી જતી કરે છે, સામાવાળા નં. ૩ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી દેસાઈ રૂલની નોટિસની બજવણી જતી કરે છે અને સામાવાળા નં. ૪ તરફે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી નાણાવટી રૂલની નોટિસની બજવણી જતી કરે છે.

૨. સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલની સંમતિથી, હાલની અરજી આખરી સુનાવણી અને નિકાલ માટે હાથ પર લેવામાં આવેલ છે.

૩. અરજદાર દ્વારા ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ધ ગુજરાત કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૧ [જે હવે પછી “સદર અધિનિયમ” તરીકે ઉલ્લેખિત છે] ની જોગવાઈઓ હેઠળ નીચે મુજબની દાદ માંગતી હાલની અરજી દાખલ કરેલ છે:—

(એ) આપ નામદાર સામાવાળા નં. ૪ ને ધ ગુજરાત કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૭૪(૧એ)(૨) અને અન્ય જોગવાઈઓ મુજબ ગેરલાયક ઠેરવીને ગુજરાત સ્ટેટ એગ્રીકલ્ચર એન્ડ રૂરલ ડેવલપમેન્ટ બેંક લિમિટેડ (સામાવાળા નં. ૩) ના ડિરેક્ટર અને ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૪ ને દૂર કરવા સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ને નિર્દેશ આપતી યોગ્ય રીટ, હુકમ અથવા નિર્દેશ જારી કરવા મહેરબાની કરશો.

(બી) આપ નામદાર સામાવાળા નં. ૧ – ગુજરાત રાજ્ય અને સામાવાળા નં. ૨ – રજિસ્ટ્રાર ઓફ કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝને એ જોવાનો આદેશ આપતી પ્રોહિબિશન રીટ અથવા પ્રોહિબિશનના સ્વરૂપની રીટ જારી કરવા મહેરબાની કરશો કે સામાવાળા નં. ૪ ને સામાવાળા નં. ૩ – સદર બેંકના ચેરમેન તરીકે

કામ કરતા અટકાવવામાં આવે.

(સી) હાલની રીટ અરજી દાખલ થવા, સુનાવણી અને આખરી નિકાલ પડતર હોય ત્યાં સુધી, આપ નામદાર સામાવાળા નં. ૪ ને ગુજરાત સ્ટેટ એગ્રીકલ્ચર એન્ડ રૂરલ ડેવલપમેન્ટ બેંક લિમિટેડના ડિરેક્ટર અને ચેરમેન તરીકે કામ કરતા અટકાવવા મહેરબાની કરશો.

(ડી) હાલની રીટ અરજી દાખલ થવા, સુનાવણી અને આખરી નિકાલ પડતર હોય ત્યાં સુધી, આપ નામદાર સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ને સામાવાળા નં. ૪ – સદર બેંકના ચેરમેન તરીકે કોઈપણ નીતિવિષયક નિર્ણય લેવા સહિતની કોઈપણ કામગીરી કરતા સામાવાળા નં. ૪ ને અટકાવવા નિર્દેશ આપવા મહેરબાની કરશો.

(ઈ) ન્યાયના હિતમાં અન્ય કોઈ અને વધુ દાદ મંજૂર કરવામાં આવે.

હકીકતો:

૪. હાલના કેસની ટૂંકી હકીકતો સંક્ષેપમાં નીચે મુજબ છે:—

૪.૧ સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકની સ્થાપના કરવામાં આવી. તેને "લેન્ડ મોર્ટગેજ બેંક" તરીકે ઓળખવામાં આવતી હતી કારણ કે તેની એકમાત્ર પ્રવૃત્તિ મોર્ટગેજ ફાઇનાન્સના સંબંધમાં હતી. ૧૯૬૪ માં, ગુજરાત અધિનિયમ ૨૪/૧૯૬૪ પસાર કરવામાં આવ્યો, જેના દ્વારા, "લેન્ડ મોર્ટગેજ બેંક" શબ્દોની જગ્યાએ "લેન્ડ ડેવલપમેન્ટ બેંક" શબ્દો મૂકવામાં આવ્યા. રાજ્ય વિધાનસભાએ ૧૯૮૧ ના ગુજરાત અધિનિયમ નં. ૬ તરીકે એક અધિનિયમ પસાર કર્યો અને સુધારા અધિનિયમે ધ ગુજરાત કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૧ માં કલમ ૭૪સી સહિત અસંખ્ય કલમો દાખલ કરી.

૪.૨ તમામ ખાનગી લેન્ડ ડેવલપમેન્ટ બેંકોનો સદર અધિનિયમની કલમ ૭૪સી(૩) માં સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે અને નવું પ્રકરણ ઘડવામાં આવ્યું, એટલે કે, પ્રકરણ ૧૧(એ) જે અમુક મંડળીઓની સમિતિ અને અધિકારીઓની ચૂંટણીને લગતું છે. રાજ્ય વિધાનસભાએ ધ ગુજરાત કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ (એમેન્ડમેન્ટ એન્ડ વેલિડેશન) એક્ટ, ૧૯૮૨ પસાર કર્યો અને સદર અધિનિયમની કલમ ૨૬ માં સુધારો કરીને સદર અધિનિયમની કલમ ૧૧૬ માં ફેરફારો કર્યા. કલમ ૧૧૬ ના પેટા-ખંડ (૧) ને અવેજીમાં મુકવામાં આવ્યો જે એવી જોગવાઈ કરે છે કે ખેતીના સુધારણા અને વિકાસ તથા ઉત્પાદક હેતુઓ માટે લોન આપવા માટે સદર જોગવાઈ લેન્ડ ડેવલપમેન્ટ બેંકને લાગુ પડશે. સદર અધિનિયમની કલમ ૧૧૬ માં પેટા-ખંડો (૫) થી (૭) દાખલ કરવામાં

આવ્યા, જે એવી જોગવાઈ કરે છે કે જે ખેડૂતોની ખેતીની જમીન સંપાદિત કરવામાં આવી હોય તેમને ખેતીની જમીન ખરીદવા, પશુપાલન, ડેરી ફાર્મિંગ, મરઘાં ઉછેર, મત્સ્યપાલનના વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા અને ખાંડના ઉત્પાદનમાં રોકાયેલી કોઓપરેટિવ સોસાયટીમાં શેર ખરીદવા માટે લોન આપતી લેન્ડ ડેવલપમેન્ટ બેંકને સદર જોગવાઈઓ લાગુ પડશે.

૪.૩ સામાવાળા નં. ૪ ને જૂનાગઢ કોમર્શિયલ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ દ્વારા ૦૬/૧૧/૨૦૧૯ ના રોજ ઠરાવ નં. ૪(૧) મારફતે ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડની ચૂંટણીમાં ભાગ લેવા માટે નામાંકિત કરવામાં આવ્યા હતા અને આ રીતે સામાવાળા નં. ૪ ને ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ બેંકની ચૂંટણીમાં નામાંકિત કરવામાં આવ્યા હતા અને તેઓને ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ બેંકની મેનેજિંગ કમિટીના ડિરેક્ટર/સભ્ય તરીકે બિનહરીફ ચૂંટાયેલા જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.

૪.૪ ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ દ્વારા સદર ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો જેના દ્વારા સામાવાળા નં. ૪ ને ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ દ્વારા સામાવાળા નં. ૩ માં પ્રતિનિધિ/નોમિની તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકની મેનેજિંગ કમિટીની ચૂંટણી યોજાઈ હતી જેમાં ડિરેક્ટરની ૧૭ જગ્યાઓની ચૂંટણી યોજાઈ હતી અને સામાવાળા નં.

જ એ ૧૭ બેઠકોમાંથી કોઈ પણ પરથી ચૂંટણી લડી ન હતી. સામાવાળા નં. ૪ ને ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડના પ્રતિનિધિ તરીકે સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના બોર્ડમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા. સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકનું બોર્ડ ઓક્ટોબર, ૨૦૨૧ માં અસ્તિત્વમાં આવ્યું હતું.

જ.૫ સામાવાળા નં. ૩ ની ઇજીએમ બોલાવવામાં આવી હતી જેમાં પેટાનિયમોમાં કોઈ સુધારા સૂચવવામાં આવ્યા ન હતા. એક્સ્ટ્રાઓર્ડિનરી જનરલ મીટિંગ (ઈજીએમ) બોલાવવા માટે એજન્ડા જારી કરવામાં આવ્યો હતો અને ઇજીએમ માટે સામાવાળા નં. ૪ ની તરફેણ કરવા પેટાનિયમોમાં સુધારો કરવાની દરખાસ્ત કરતું શુદ્ધિપત્રક જારી કરવામાં આવ્યું હતું. ઇજીએમ નો એજન્ડા અને શુદ્ધિપત્રક પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યા હતા અને ઇજીએમ યોજવામાં આવી હતી જેમાં સદર મંડળીના પેટાનિયમોમાં સુધારો કરવા માટે સદર ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને રજિસ્ટ્રાર દ્વારા પેટાનિયમોમાં સદર સુધારા મંજૂર થાય તે પહેલાં જ, સામાવાળા નં. ૪ એ સામાવાળા નં. ૩ માં રૂ. ૫ લાખ જમા કરાવ્યા અને શેર મેળવ્યા. આ માત્ર તેમને ડિરેક્ટર અને ચેરમેનના પદ માટે પાત્ર બનાવવાના હેતુથી છે અને રજિસ્ટ્રાર ઓફ કો-ઓપરેટિવ્સ દ્વારા સદર હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો જેના દ્વારા સામાવાળા નં. ૩ ના સૂચિત સુધારાઓ મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા.

જ.૬ રજિસ્ટ્રાર ઓફ કો-ઓપરેટિવ્સ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ સદર હુકમથી નારાજ થઈને, હાલના અરજદારે નાયબ સચિવ (અપીલ); કૃષિ, ખેડૂત કલ્યાણ અને સહકાર વિભાગ સમક્ષ રિવિઝન એપિલિકેશન નં. ૩૮/૨૦૨૫ દાખલ કરેલ છે. નાયબ સચિવ (અપીલ) એ રજિસ્ટ્રાર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ સદર હુકમ પર મનાઈહુકમ આપ્યો છે.

જ.૭ આ અદાલતે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૯૩૫૨/૨૦૨૫ માં હુકમ પસાર કરતી વખતે, પક્ષકારોની સંમતિથી નાયબ સચિવ (અપીલ) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વચગાળાના હુકમને રદ કર્યો હતો અને નાયબ સચિવને ૧૨ અઠવાડિયામાં સદર રિવિઝન એપિલિકેશનનો નિર્ણય લેવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. નાયબ સચિવ (અપીલ) દ્વારા રિવિઝન એપિલિકેશન નં. ૩૮/૨૦૨૫ માં સદર હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો જેના દ્વારા રજિસ્ટ્રાર ઓફ કો-ઓપરેટિવ્સ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ સદર હુકમને રદ કરવામાં આવ્યો હતો અને નવી વિચારણા માટે રજિસ્ટ્રાર ઓફ કો-ઓપરેટિવ્સને મેટર રિમાન્ડ કરવામાં આવી હતી.

જ.૮ અરજદારે રજિસ્ટ્રાર ઓફ કો-ઓપરેટિવ્સને પત્ર લખ્યો હતો જેમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળા નં. ૪ સામાવાળા નં. ૩ – સદર બેંકના ડિરેક્ટર અથવા ચેરમેન બનવા માટે ગેરલાયક છે. અરજદારે રજિસ્ટ્રાર

ઓફ કો-ઓપરેટિવ્સને પત્રો પણ લખ્યા છે જેમાં અરજદાર દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું છે કે ધ ગુજરાત કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૭૪(૧એ)(૨) ના સંદર્ભમાં સામાવાળા નં. ૪ સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના ડિરેક્ટર અથવા ચેરમેન તરીકેનું પદ ધરાવી શકતા નથી. અરજદારે ધ ગુજરાત કોઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૭૬(બી) હેઠળ સામાવાળા નં. ૩ ને બેંકના ચેરમેન તરીકે દૂર કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવા સામાવાળા સત્તાધિકારીઓને વિનંતી કરતો પત્ર પણ લખ્યો છે કારણ કે તેઓ સદર પદ ધરાવવા માટે લાયક/પાત્ર નથી. સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના ચેરમેન તરીકે પદ ધરાવવા માટે સામાવાળા નં. ૪ ની પાત્રતા અંગેનો મુદ્દો સત્રમાં ગુજરાત વિધાનસભા સમક્ષ ચર્ચામાં પણ ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો.

૪.૯ અરજદારે સામાવાળા નં. ૧ અને ૨ ને સંખ્યાબંધ પત્રો લખ્યા છે, જોકે, સામાવાળા નં. ૪ દ્વારા કરવામાં આવેલી ગેરરીતિઓ દર્શાવતી અરજદાર દ્વારા સંખ્યાબંધ રજૂઆતો કરવામાં આવી હોવા છતાં સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા નથી. સામાવાળા નં. ૪ ખેડૂત પણ નથી અને સામાવાળા નં. ૩ – સદર બેંકના સભ્ય બનવા માટે પણ પાત્ર નથી. સામાવાળા નં. ૪ ને સામાવાળા નં. ૩ – સદર બેંકના ડિરેક્ટર અને ચેરમેન તરીકે દૂર કરવા માટે જરૂરી પગલાં લેવા અરજદાર દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવી હતી પરંતુ તે કરવામાં આવ્યું ન હતું અને તેથી, હાલની અરજી દાખલ કરેલ છે.

પ. અરજદાર તરફે વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી પ્રકાશ જાની, સામાવાળા – સત્તાધિકારીઓ તરફે વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી નિકુંજ કનારા, સામાવાળા નં. ૪ તરફે વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી દીપેન દેસાઈ અને સામાવાળા નં. ૩ તરફે વિદ્વાન કાઉન્સેલ સુશ્રી વેણુ નાણાવટીની મદદથી વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી અંશિન દેસાઈને વિગતવાર સાંભળ્યા.

૬. અરજદાર તરફે વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી જાનીએ અરજીના મેમોમાં વર્ણવેલ સમાન હકીકતો રજૂ કરી છે અને એવી રજૂઆત પણ કરી છે કે સામાવાળા નં. ૩ ના ડિરેક્ટર અને ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂક ગેરકાયદેસર છે અને સદર અધિનિયમની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરે છે અને તેથી, અદાલત સામાવાળા નં. ૪ ને દૂર કરવા હુકમ પસાર કરી શકે છે. તેઓએ સદર અધિનિયમની કલમ ૭૪(૧એ)(૨) નો સંદર્ભ લીધો છે અને રજૂઆત કરી છે કે સદર કલમ મુજબ, મેનેજિંગ કમિટીના સભ્ય બનવા માટે પાત્ર બનવા માટે વ્યક્તિને ચૂંટાવું જરૂરી છે અને અત્રે સામાવાળા નં. ૪ નિર્વિવાદપણે ચૂંટાયેલા નથી અને તેથી તેઓ સામાવાળા નં. ૩ ની સમિતિના સભ્ય બની શકે નહીં. તેઓએ રજૂઆત કરી છે કે સદર અધિનિયમની કલમ ૭૪(૧એ)(૨) નો હેતુ અને ઉદ્દેશ્ય એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે કે સહકારી મંડળી લોકશાહી ઢબે કાર્ય કરી રહી છે અને ચૂંટણી લડ્યા વિના કોઈ પણ વ્યક્તિને સદર મંડળીના ડિરેક્ટર

અથવા ચેરમેન બનાવવામાં આવે નહીં. તેઓએ રજૂઆત કરી છે કે સામાવાળા નં. ૪ ખેડૂત નથી અને સામાવાળા નં. ૩ ખેડૂતો માટે છે અને તેના પેટાનિયમો જોગવાઈ કરે છે કે માત્ર ખેડૂતો જ સભ્ય બની શકે છે અને તેથી, સામાવાળા નં. ૪ સામાવાળા નં. ૩ ના સભ્ય બનવા માટે પાત્ર નથી. વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી જાનીના જણાવ્યા મુજબ, સામાવાળા નં. ૪ ને નોમિનેટ કરવા માટે ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંકના બોર્ડ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ઠરાવના આધારે સામાવાળા નં. ૪ ને સામાવાળા નં. ૩ ના બોર્ડમાં સામેલ કરવામાં આવ્યા હતા અને ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંકની મુદત ડિસેમ્બર ૨૦૨૪ માં પૂરી થઈ ગઈ છે અને તેથી, સામાવાળા નં. ૪ હવે ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંકની સમિતિના ડિરેક્ટર/સભ્ય રહ્યા નથી.

૬.૧ વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી જાનીએ વિપુલ એમ. ચૌધરી વિરુદ્ધ ગુજરાત કોઓપરેટિવ મિલ્ક માર્કેટિંગ ફેડરેશન જે (૨૦૧૫) ૮ એસ.સી.સી. ૧ માં નોંધાયેલ છે, તેના કિસ્સામાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય, વધુ ખાસ કરીને પેરા ૬ પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે જેમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે સહકારી સિદ્ધાંતો વિશે અવલોકન કર્યું છે જેમાં સહકારી મંડળીઓની લોકશાહી વ્યવસ્થાનો સમાવેશ થાય છે. સદર નિર્ણયનો પેરા – ૬ નીચે મુજબ છે:—

"૬. સદર નિવેદન વધુમાં માર્ગદર્શિકા તરીકે 'સાત સહકારી સિદ્ધાંતો' પૂરા પાડે

છે જેના દ્વારા સહકારી મંડળીઓ તેમના મૂલ્યોને વ્યવહારમાં મૂકે છે. સિદ્ધાંતો નીચે મુજબ છે:

૧લો સિદ્ધાંત: સ્વૈચ્છિક અને ખુલ્લું સભ્યપદ કો-ઓપરેટિવ્સ સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓ છે, જે જાતિ, સામાજિક, વંશીય, રાજકીય અથવા ધાર્મિક ભેદભાવ વિના, તેમની સેવાઓનો ઉપયોગ કરવા સક્ષમ અને સભ્યપદની જવાબદારીઓ સ્વીકારવા ઈચ્છુક તમામ વ્યક્તિઓ માટે ખુલી છે.

૨જો સિદ્ધાંત: ડેમોક્રેટિક મેમ્બર કંટ્રોલ કો-ઓપરેટિવ્સ તેમના સભ્યો દ્વારા નિયંત્રિત લોકશાહી સંસ્થાઓ છે, જેઓ તેમની નીતિઓ નક્કી કરવામાં અને નિર્ણયો લેવામાં સક્રિયપણે ભાગ લે છે. ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ તરીકે સેવા આપતા પુરુષો અને સ્ત્રીઓ સભ્યપદ માટે જવાબદાર છે. પ્રાથમિક કો-ઓપરેટિવ્સમાં સભ્યોને સમાન મતદાન અધિકારો હોય છે (એક સભ્ય, એક મત) અને અન્ય સ્તરો પરના કો-ઓપરેટિવ્સ પણ લોકશાહી રીતે ગોઠવવામાં આવે છે.

૩જો સિદ્ધાંત: મેમ્બર ઇકોનોમિક પાર્ટિસિપેશન સભ્યો સમાન રીતે ફાળો આપે છે, અને લોકશાહી રીતે, તેમના કો-ઓપરેટિવની મૂડીને નિયંત્રિત કરે છે. સદર મૂડીનો ઓછામાં ઓછો ભાગ સામાન્ય રીતે કો-ઓપરેટિવની સામાન્ય મિલકત

છે. સભ્યપદની શરત તરીકે સબ્સ્ક્રાઇબ કરેલ મૂડી પર સભ્યો સામાન્ય રીતે મર્યાદિત વળતર મેળવે છે, જો કોઈ હોય તો. સભ્યો નીચેના કોઈપણ અથવા તમામ હેતુઓ માટે સરપ્લસની ફાળવણી કરે છે: તેમના કો-ઓપરેટિવનો વિકાસ કરવો, સંભવતઃ અનામત ઊભી કરીને, જેમાંથી ઓછામાં ઓછો અમુક ભાગ અવિભાજ્ય હશે; કો-ઓપરેટિવ સાથેના તેમના વ્યવહારોના પ્રમાણમાં સભ્યોને લાભ આપવો; અને સભ્યપદ દ્વારા મંજૂર કરાયેલ અન્ય પ્રવૃત્તિઓને ટેકો આપવો.

જથો સિદ્ધાંત: ઓટોનોમી એન્ડ ઇન્ડિપેન્ડન્સ કો-ઓપરેટિવ્સ સ્વાયત્ત, સ્વ-સહાયક સંસ્થાઓ છે જે તેમના સભ્યો દ્વારા નિયંત્રિત છે. જો તેઓ સરકારો સહિત અન્ય સંસ્થાઓ સાથે કરાર કરે છે, અથવા બાહ્ય સ્ત્રોતોમાંથી મૂડી એકત્ર કરે છે, તો તેઓ એવી શરતો પર આમ કરે છે જે તેમના સભ્યો દ્વારા લોકશાહી નિયંત્રણ સુનિશ્ચિત કરે છે અને તેમની કો-ઓપરેટિવ સ્વાયત્તતા જાળવી રાખે છે.

પમો સિદ્ધાંત: એજ્યુકેશન, ટ્રેનિંગ એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન કો-ઓપરેટિવ્સ તેમના સભ્યો, ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ, મેનેજરો અને કર્મચારીઓ માટે શિક્ષણ અને તાલીમ પ્રદાન કરે છે જેથી તેઓ તેમના કો-ઓપરેટિવ્સના વિકાસમાં અસરકારક રીતે યોગદાન આપી શકે. તેઓ સામાન્ય જનતાને – ખાસ કરીને યુવાનો અને

અભિપ્રાય આપનારા નેતાઓને – સહકારની પ્રકૃતિ અને લાભો વિશે માહિતગાર કરે છે.

૬ઠ્ઠો સિદ્ધાંતઃ કો-ઓપરેશન એમોંગ કો-ઓપરેટિવ્સ કો-ઓપરેટિવ્સ તેમના સભ્યોને સૌથી અસરકારક રીતે સેવા આપે છે અને સ્થાનિક, રાષ્ટ્રીય, પ્રાદેશિક અને આંતરરાષ્ટ્રીય માળખાઓ દ્વારા એકસાથે કામ કરીને સહકારી ચળવળને મજબૂત બનાવે છે.

૭મો સિદ્ધાંતઃ કન્સર્ન ફોર કોમ્યુનિટી કો-ઓપરેટિવ્સ તેમના સભ્યો દ્વારા મંજૂર કરાયેલ નીતિઓ મારફતે તેમના સમુદાયોના ટકાઉ વિકાસ માટે કામ કરે છે." (ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)"

૬.૨ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી જાનીએ નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે:—

(૧) એમ.ડી. ફિરોઝ અહેમદ ખાલીદ વિરુદ્ધ ધ સ્ટેટ ઓફ મણિપુર અને અન્ય જે ૨૦૨૫ આઈએનએસસી ૫૩૫ માં નોંધાયેલ છે;

(૨) દેસાઈ ગોવિંદભાઈ શિવલાલ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય શ્રુ સેક્રેટરી જે ૨૦૧૦

(૧) જીસીડી ૩૨૬ માં નોંધાયેલ છે;

(૩) એગ્રીકલ્ચરલ પ્રોડ્યુસ માર્કેટ કમિટી વિરુદ્ધ પટેલ જયંતિલાલ પુરુષોત્તમદાસ જે ૨૦૦૨ (૧) જી.એલ.આર. ૯૨૪ માં નોંધાયેલ છે;

(૪) પટેલ ગૌરાંગભાઈ નારણભાઈ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય જે ૨૦૨૧ (૧) જી.એલ.આર. ૩૧૯ માં નોંધાયેલ છે

૬.૩ ઉપરોક્ત મૌખિક રજૂઆતો ઉપરાંત, વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી જાનીએ લેખિત રજૂઆતો સબમિટ કરી છે, જેને રેકૉર્ડ પર લેવામાં આવેલ છે.

૭. વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી કનારાએ સામાવાળા નં. ૨ વતી દાખલ કરવામાં આવેલ એફિડેવિટ-ઇન-રિપ્લાયનો સંદર્ભ લીધો છે અને હાલની અરજીની જાળવણીક્ષમતાના સંદર્ભમાં વાંધાઓ ઉઠાવ્યા છે એટલે કે (૧) હાલના હકીકત-સઘન વિવાદના સંદર્ભમાં સદર ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ સદર અધિનિયમની કલમ ૧૪પયુ હેઠળ વૈકલ્પિક અને અસરકારક ઉપાયની ઉપલબ્ધતા અને (૨) હાલની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં થયેલા વિલંબના સંદર્ભમાં કોઈ સ્વીકાર્ય ખુલાસો નથી.

૭.૧ વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ દ્વારા નમ્રતાપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારે અગાઉ સામાવાળા – સત્તાધિકારી સમક્ષ વિવિધ રજૂઆતો દાખલ કરી હતી, જેના પર સામાવાળા – સત્તાધિકારીએ જિલ્લા રજિસ્ટ્રાર, અમદાવાદને

તપાસ હાથ ધરવા નિર્દેશ આપ્યો હતો. એ પણ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે તપાસ અહેવાલ અને સંબંધિત કાનૂની જોગવાઈઓના વાંચન પરથી, તે સ્પષ્ટ છે કે સામાવાળા નં. ૪ ની ચૂંટણી અંગેનો કોઈપણ વિવાદ કલમ ૧૪૫યુ હેઠળ ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ ટ્રિબ્યુનલના અધિકારક્ષેત્રમાં આવે છે. એ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે જ્યાં સુધી એવો બચાવ લેવામાં આવે છે કે સામાવાળા નં. ૪ કલમ ૭૪(૧-એ)(૨) હેઠળ હોદ્દો ધરાવી શકતા નથી જો તેઓ ચૂંટાયેલા ડિરેક્ટર ન હોય, તો સામાવાળા નં. ૪ ની પસંદગી કલમ ૭૪-સી અને કલમ ૧૪૫ઝેડ (પ્રકરણ ૧૧-એ) હેઠળ અધિકૃત ચૂંટણી અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને સદર ચૂંટણી પ્રક્રિયાને લગતા વિવાદો કલમ ૯૬ હેઠળ માત્ર બોર્ડ ઓફ નોમિનીઝ સમક્ષ રહેતા હોવાથી, આ કચેરી તરફથી કોઈ વધુ પગલાં લેવાની જરૂર નથી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા નં. ૩ ના પેટાનિયમોમાં સુધારા અંગે રિવિઝન એપિલિકેશન નં. ૩૮/૨૦૨૫ માં નાયબ સચિવ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૯/૦૮/૨૦૨૫ નો હુકમ હાલમાં સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૨૯૩૫/૨૦૨૫ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યો છે અને અદાલતે રિમાન્ડ કાર્યવાહી પર મનાઈહુકમ આપ્યો હોવાથી, આ તબક્કે કોઈ વધુ પગલાં લઈ શકાય નહીં.

૭.૨ વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ શ્રી કનારા રજૂઆત કરે છે કે અદાલત દ્વારા સદર અરજી ગ્રાહ્ય રાખવામાં ન આવે અને તે યોગ્યતા વિનાની હોવાથી ૨૯

થવા પાત્ર છે.

૮. સામાવાળા નં. ૩ ના વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ અરજીનો વિરોધ કર્યો છે અને એવી રજૂઆત કરી છે કે અરજદારની મુખ્ય અરજ સામાવાળા નં. ૪ ને સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના ડિરેક્ટર અને ચેરમેન તરીકે દૂર કરવાની છે. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સહકારી મંડળી વિરુદ્ધ અરજી ટકી શકે નહીં અને અરજી રદ થવા પાત્ર છે.

૮.૧ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે જોકે અરજદારે રાજ્ય સત્તાધિકારી સામે નિર્દેશો માંગ્યા છે, તેમ છતાં, મુખ્ય પડકાર સામાવાળાઓ નં. ૩ અને ૪ સામે છે અને તેથી, અરજીને ગ્રાહ્ય રાખવાની જરૂર નથી અને તે વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિ (એકિવસેન્સ) ના આધારે રદ થવા પાત્ર છે. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારે સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના ડિરેક્ટર અને ચેરમેન બનવા માટે સામાવાળા નં. ૪ ની લાયકાતને પડકારી છે, જોકે, સામાવાળા નં. ૪ વર્ષ ૨૦૨૧ થી સામાવાળા નં. ૩ ના ડિરેક્ટર અને ચેરમેન તરીકે ચાલુ છે અને તેમણે હાલની અરજી દાખલ કરતા પહેલા ક્યારેય તેને પડકારી નથી. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારે સામાવાળા નં. ૪ ને સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના ચેરમેન તરીકે કોઈપણ વાંધા કે વિરોધ વિના સંપૂર્ણપણે સ્વીકારી લીધા છે અને અરજદારે એવી વિવિધ બેઠકોમાં પણ હાજરી આપી છે જ્યાં સામાવાળા નં. ૪ એ

સદર બેઠકોની અધ્યક્ષતા કરી હોય અને તે દ્વારા અરજદારે સામાવાળા નં. ૪ ને સામાવાળા નં. ૩ ના ચેરમેન તરીકે તેમની લાયકાત અંગે કોઈપણ વાંધા વિના સ્વીકારી લીધા છે અને હવે રાજકીય કારણોસર લગભગ ચાર વર્ષ વીતી ગયા પછી, અરજદારે અરજી દાખલ કરેલ છે.

૮.૨ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજીમાં અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ બચાવ ગેરસમજભર્યો અને પાચાવિહોણો છે અને સામાવાળા નં. ૪ વર્ષ ૨૦૨૧ માં ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડના ડિરેક્ટર તરીકે ચૂંટાયા હતા. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા નં. ૩ ના પેટાનિયમ નં. ૨૮(૧) જોગવાઈ કરે છે કે એક ડિરેક્ટર હશે જે ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ દ્વારા તેના બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સમાંથી નોમિનેટ કરવામાં આવશે, પરંતુ શરત એ છે કે તે ચોક્કસ જથ્થામાં શેર ધરાવતા હોવા જોઈએ. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા નં. ૪ ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડના ચૂંટાયેલા ડિરેક્ટર છે અને ત્યારબાદ, જ્યાં સુધી સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સમાં એક ડિરેક્ટરને મોકલવાનો પ્રશ્ન છે, સદર અધિનિયમની કલમ ૧૪૫ડી(૨) હેઠળ પ્રદાન કર્યા મુજબ, નાયબ કલેક્ટર દ્વારા ૨૬/૦૭/૨૦૨૧ ના રોજ ચૂંટણી યોજવામાં આવી હતી, જેમાં, સામાવાળા નં. ૪ સામાવાળા નં. ૩ ના ડિરેક્ટર તરીકે મોકલવામાં આવવા માટે બિનહરીફ ચૂંટાયા હતા.

૮.૪ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા નં. ૪ ચૂંટણીઓ યોજીને સામાવાળા નં. ૩ ના ડિરેક્ટર બન્યા છે અને તેથી, એવું કહી શકાય નહીં કે સામાવાળા નં. ૪ માત્ર નોમિનેટ થયેલા સભ્ય છે અને ત્યારબાદ, ૦૬/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ, સામાવાળા નં. ૩ ના ચેરમેન અને વાઈસ ચેરમેનની ચૂંટણી યોજાઈ હતી, જેમાં, સામાવાળા નં. ૪ ચેરમેન તરીકે ચૂંટાયા હતા.

૮.૫ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ચેરમેન અને વાઈસ ચેરમેનની મુદત અઢી વર્ષની છે અને મુદત પૂરી થવા પર, ફરીથી ૨૬/૦૨/૨૦૨૪ ના રોજ ચૂંટણી યોજાઈ હતી, જેમાં સામાવાળા નં. ૪ ફરીથી ચેરમેન તરીકે ચૂંટાયા હતા. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદારે વર્ષ ૨૦૨૧ માં યોજાયેલી ચૂંટણી સામે ન તો પ્રશ્ન ઉઠાવ્યો હતો અને ન તો વર્ષ ૨૦૨૪ માં યોજાયેલી ચૂંટણીને પડકારી હતી. તેથી, હવે અરજદારને એવો બચાવ લેવા મંજૂરી આપી શકાય નહીં કે સામાવાળા નં. ૪ સામાવાળા નં. ૩ સદર મંડળીના ચેરમેન બનવા માટે લાયક નથી.

૮.૬ વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અગાઉ વર્ષ ૨૦૧૪ માં, સામાવાળા નં. ૪ ને સમાન રીતે સામાવાળા નં. ૩ ના ડિરેક્ટર તરીકે મોકલવામાં આવ્યા હતા અને તે સમયે, સામાવાળા નં. ૪ સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના વાઈસ ચેરમેન બન્યા હતા. જોકે, અરજદાર ૨૦૧૪ થી શાખા સમિતિના સભ્ય હતા તેમ છતાં અને ત્યારબાદ, ૨૦૨૧ માં ડેલિગેટ બન્યા હોવા છતાં, અરજદારે ક્યારેય

સામાવાળા નં. ૪ ની ચૂંટણી/નિમણૂકને પડકારી નથી અને તેથી, અરજદાર માટે હવે સામાવાળા નં. ૪ ની પાત્રતાને પડકારવા કે તેના પર પ્રશ્ન ઉઠાવવાનું કોઈ કારણ નથી.

૮.૭ જ્યાં સુધી અરજદાર દ્વારા એવો બચાવ ઉઠાવવામાં આવ્યો છે કે સામાવાળા નં. ૪ સામાવાળા નં. ૩ ના ડિરેક્ટર બનવા માટે લાયક નથી અને સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા પેટાનિયમોમાં સુધારો માત્ર સામાવાળા નં. ૪ ને પાત્ર બનાવવા માટે જ કરવામાં આવ્યો હતો તેનો પ્રશ્ન છે, વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ રજૂઆત કરી છે કે સદર બચાવો સ્પષ્ટપણે ખોટા, પાયાવિહોણા છે અને સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૨૯૩૩/૨૦૨૫ અને ૧૨૯૩૫/૨૦૨૫ ની કાર્યવાહીમાં જવાબી સામાવાળાઓ, જે પેટાનિયમોના સુધારા સંબંધિત છે, તેમણે પેટાનિયમોમાં સુધારા માટે હાથ ધરવામાં આવેલ પ્રક્રિયાને વિગતવાર સમજાવી છે અને હાલના અરજદાર સદર કાર્યવાહીમાં પક્ષકાર છે અને તે બાબતથી વાકેફ છે.

૮.૮ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકે ૭૦મી વાર્ષિક સાધારણ સભામાં પેટાનિયમોમાં વિવિધ સુધારા સૂચવ્યા હતા, જે ૨૮/૦૬/૨૦૨૨ ના રોજ યોજાવાની હતી, જેમાં વિવિધ પેટાનિયમોમાં સુધારા સૂચવવામાં આવ્યા હતા, જેમાં પેટાનિયમ નં. ૨૮ માં સુધારો સામેલ હતો, વધુ

ખાસ કરીને એ અસરમાં કે બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સમાં બિન-ખેડૂતોમાંથી વ્યક્તિઓ માટે એક બેઠક હશે અને સદર બેઠક ચૂંટણી દ્વારા ભરવામાં આવશે. સદર સુધારો સૂચવવામાં આવ્યો હતો અને સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના દરેક સભ્યને ૧૪/૦૬/૨૦૨૨ ના રોજ તે અસરનો એજન્ડા જારી કરવામાં આવ્યો હતો અને ૧૪/૦૬/૨૦૨૨ ના રોજ દૈનિક અખબાર "સંદેશ" માં પણ પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો.

૮.૯ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે વાર્ષિક સાધારણ સભામાં, અરજદાર હાજર રહ્યા હતા અને સર્વાનુમતે સદર સુધારાને મંજૂરી આપવાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો. અરજદારે સદર સૂચિત સુધારા સામે વાંધો ઉઠાવ્યો ન હતો અને તેઓ વાર્ષિક સાધારણ સભામાં હાજર હતા તે હકીકત હોવા છતાં, તેઓ આ અદાલત સમક્ષ ખોટી રીતે કહી રહ્યા છે કે સદર પેટાનિયમો ૨૮/૧૨/૨૦૨૪ ની સાધારણ સભામાં મંજૂર કરવામાં આવ્યા હતા, જે સંપૂર્ણપણે ખોટું છે.

૮.૧૦ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ૨૮/૦૬/૨૦૨૨ ની સાધારણ સભાએ સદર સુધારાને મંજૂરી આપી હતી અને તેને સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંક દ્વારા તારીખ ૦૩/૦૮/૨૦૨૨ ની દરખાસ્ત મારફતે સદર અધિનિયમની કલમ ૧૩ હેઠળ રજિસ્ટ્રારની મંજૂરી માટે મૂકવામાં આવ્યો હતો અને રજિસ્ટ્રાર, કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ દ્વારા તારીખ ૨૦/૦૨/૨૦૨૩ ના હુકમ મારફતે સદર

સુધારાને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

૮.૧૧ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ત્યારબાદ, ૦૫/૦૨/૨૦૨૩ ના રોજ સામાવાળા નં. ૩ ની ખાસ સાધારણ સભા યોજાઈ હતી, જેમાં એજન્ડાની બાબતો પૈકી એક બાબત ૨૮/૦૬/૨૦૨૨ ની સાધારણ સભાની મિનિટ્સને મંજૂરી આપવા સંબંધિત હતી અને કેટલાક અન્ય પેટાનિયમોમાં સુધારો કરવાની એજન્ડાની બાબતો સહિત અન્ય એજન્ડાની બાબતો પણ હતી. ૦૫/૦૨/૨૦૨૩ ની સદર ખાસ સાધારણ સભામાં, અરજદાર હાજર હતા અને ૨૮/૦૬/૨૦૨૨ ની સભાની મિનિટ્સની મંજૂરી અંગે ક્યારેય કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો ન હતો, જેમાં પેટાનિયમ નં. ૨૮ મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો.

૮.૧૨ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ત્યારબાદ, સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકની આગામી સાધારણ સભા ૨૮/૦૮/૨૦૨૩ ના રોજ યોજાઈ હતી, જેમાં ૧૧/૦૮/૨૦૨૩ ના રોજ એજન્ડા નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. સદર એજન્ડા નોટિસમાં, બાબત નં. ૯ રજિસ્ટ્રાર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમની વિચારણા કરવા સંબંધિત હતી જેમાં પેટાનિયમો નં. ૨૮(૬) ને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી જે થાપણદારોને બેંકના સભ્યો બનવાની મંજૂરી આપતા પેટાનિયમો છે અને રજિસ્ટ્રારના સદર નિર્ણયને પડકારવા માટે છે કારણ કે તેણે અન્ય અમુક સુધારાઓ નકારી કાઢ્યા હતા. સદર સાધારણ સભામાં પણ

અરજદાર રમેશ નથુભાઈ ચતુરભાઈ હાજર રહ્યા હતા, પરંતુ વાંધો ઉઠાવ્યો ન હતો.

૮.૧૩ વધુમાં રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદાર સંપૂર્ણપણે ખોટું નિવેદન કરી રહ્યા છે કે થાપણદારોને ડિરેક્ટર બનવાની મંજૂરી આપતા સુધારા ૧૮/૦૨/૨૦૨૪ ની સાધારણ સભામાં પસાર કરવામાં આવ્યા છે જે બિલકુલ હકીકત નથી અને ઉપર જણાવ્યા મુજબ, સદર સુધારો ૨૮/૦૬/૨૦૨૨ ની સાધારણ સભામાં મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો અને તે ૨૦/૦૨/૨૦૨૩ ના રોજ રજિસ્ટ્રાર દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો. તમામ સાધારણ સભાઓમાં, અરજદાર હાજર હતા અને ક્યારેય વાંધો ઉઠાવ્યો ન હતો, તેમ છતાં આ અદાલત સમક્ષ સંપૂર્ણપણે ખોટું નિવેદન કરવામાં આવી રહ્યું છે અને તેથી, માત્ર આ જ કારણસર અરજદારનો વાંધો રદ થવા પાત્ર છે.

૮.૧૪ જ્યાં સુધી પેટાનિયમોમાં સુધારાને પડકારવા અંગેના બચાવ અને રજિસ્ટ્રાર અને નાયબ સચિવ (અપીલ) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમનો પ્રશ્ન છે, રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે નાયબ સચિવ (અપીલ) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૯/૦૮/૨૦૨૫ નો હુકમ સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૨૯૩૩/૨૦૨૫ અને ૧૨૯૩૫/૨૦૨૫ માં આ અદાલત સમક્ષ પડકારનો વિષય છે, જેમાં આ અદાલતે નોટિસ જારી કરી છે અને

સામાવાળા નં. ૩ ની તરફેણમાં વચગાળાનો હુકમ પસાર કર્યો છે, જ્યાં, આ અદાલતે તારીખ ૧૮/૧૧/૨૦૨૫ ના હુકમ મારફતે નોટિસ જારી કરવા અને એવો નિર્દેશ આપતી વચગાળાની દાદ મંજૂર કરવા મહેરબાની કરી છે કે રજિસ્ટ્રાર સુનાવણીની તારીખ સુધી રિમાન્ડ કાર્યવાહીની સુનાવણી સાથે આગળ વધશે નહીં.

૮.૧૫ વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ રજૂઆત કરી છે કે અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં અને તે યોગ્યતા વિનાની હોવાથી રદ થવા પાત્ર છે.

૮.૧૬ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે:—

- (૧) રામ ચંદ્ર ચૌધરી અને અન્ય વિરુદ્ધ રૂપ નગર દુગ્ધ ઉત્પાદક સહકારી સમિતિ લિમિટેડ અને અન્ય જે ૨૦૨૬ આઈએનએસસી ૩૪૭ માં નોંધાયેલ છે;
- (૨) કનુભાઈ ઈશ્વરભાઈ પટેલ વિરુદ્ધ મ્યુનિસિપલ કમિશનર જે ૨૦૧૨ (૦) જીયુજેએચસી ૮૬૧૦ માં નોંધાયેલ છે;
- (૩) દમન સિંઘ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ પંજાબ જે (૧૯૮૫) ૨ એસ.સી.સી. ૬૭૦ માં નોંધાયેલ છે;
- (૪) બંગાળ સેક્ટરિયેટ કોઓપરેટિવ લેન્ડ મોર્ટગેજ બેંક એન્ડ હાઉસિંગ

સોસાયટી લિમિટેડ વિરુદ્ધ શ્રી આલોક કુમાર જે (૨૦૨૪) ૧૪ એસ.સી.સી.
૪૬૬ માં નોંધાયેલ છે;

૮.૧૭ ઉપરોક્ત મૌખિક રજૂઆતો ઉપરાંત, સામાવાળા નં. ૩ ના વિદ્વાન
કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ લેખિત રજૂઆતો સબમિટ કરી છે, જેને રેકૉર્ડ પર લેવામાં
આવેલ છે.

૯. સામાવાળા નં. ૪ ના વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ રજૂઆત કરી
છે કે અરજી મહત્વની હકીકતો છુપાવવાના દોષથી પીડાય છે કારણ કે આજ
સુધી અરજદારે જાણીજોઈને સુધારાના મુદ્દા વિશે છુપાવ્યું છે જેને આ અદાલત
દ્વારા મનાઈદુકમ આપવામાં આવેલ છે. રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે અરજદાર
સામાવાળા નં. ૩ ના સભ્ય હોવાથી, કોઈપણ વ્યક્તિગત હિતને અસર થતી ન
હોવાથી, તેમને આ અરજી દાખલ કરવાનો કોઈ અધિકાર નથી કારણ કે તે
કાયદાની પ્રસ્થાપિત સ્થિતિ છે કે સભ્યોને કોઈ સ્વતંત્ર અધિકાર નથી અને
એકવાર કોઈ વ્યક્તિ સહકારી મંડળીનો સભ્ય બની જાય છે, તે તેનું વ્યક્તિત્વ
ગુમાવે છે. તેઓએ રજૂઆત કરી છે કે હાલની અરજી વ્યક્તિગત હિત
અને/અથવા રાજકીય હિતની પ્રકૃતિમાં દાખલ કરવામાં આવી છે જ્યારે
અરજદારની કોઈ વિગતો દર્શાવવામાં આવી નથી, ખાનગી અથવા સહકારી
વિવાદના સ્વરૂપની અરજી કાયદાની દૃષ્ટિએ ટકી શકે નહીં. તેઓએ રજૂઆત કરી

છે કે અરજી વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિ (એકિવસેન્સ) દ્વારા બાધિત છે અને અરજદારે જાણીજોઈને પડકારની તારીખો દર્શાવી નથી અથવા તેણે અરજ ખંડમાં તારીખો આપી નથી અને અરજીમાં મૂળ પડકાર લગભગ ૪ વર્ષના વિલંબ અને લેચીસથી બાધિત છે. તેઓએ રજૂઆત કરી છે કે અરજદારના કોઈપણ મૂળભૂત અધિકારોનું ઉલ્લંઘન થયું હોવાનું કહી શકાય નહીં જેથી આ અદાલતના રીટ અધિકારક્ષેત્રને આકર્ષી શકાય અને અરજદારને યોગ્ય ફોરમ સમક્ષ ચૂંટણીને પડકારવા માટે વૈકલ્પિક વૈધાનિક ઉપાય પણ ઉપલબ્ધ છે અને જ્યારે કાયદા હેઠળ વૈધાનિક ઉપાય પૂરો પાડવામાં આવેલ હોય ત્યારે તેનો ઉપયોગ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં.

૯.૧ વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ સામાવાળા નં. ૪ વતી દાખલ કરવામાં આવેલ એફિડેવિટ-ઈન-રિપ્લાયનો સંદર્ભ લીધો છે અને તેના પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે. એફિડેવિટ-ઈન-રિપ્લાયના સંબંધિત ફકરાઓ નીચે મુજબ છે:—

"જ્યાં સુધી કલમ ૭૪(૧એ)(૩) સંબંધિત પ્રથમ કારણનો પ્રશ્ન છે, તે વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિ દ્વારા સ્પષ્ટપણે બાધિત છે. એવી રજૂઆત પણ કરવામાં આવે છે કે અરજદાર આ નામદાર અદાલત સમક્ષ એવી રીતે ભારપૂર્વક

રજૂઆત કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે કે જાણે કાયદામાં નોમિનેશનની પરવાનગી નથી અને નોમિનેટ થયેલ વ્યક્તિ, કાયદામાં જોગવાઈ હોવા છતાં, ચૂંટાયેલી પોસ્ટ સમાન ગણી શકાય નહીં. હું નમ્રતાપૂર્વક આવા દાવાનો ઈનકાર કરું છું અને જ્યારે નોમિનેશન માટે જોગવાઈ હોય ત્યારે તેનો જરૂરી અર્થ એ થશે કે વ્યક્તિને ચૂંટાયેલી પોસ્ટ સમાન ગણી શકાય. સદર બચાવ સ્વીકારવામાં ન આવે કારણ કે એવો કોઈ ગર્ભિત અથવા સ્પષ્ટ બાધ નથી કે નોમિનેટ થયેલ સભ્ય ચેરમેન તરીકે ચૂંટાઈ શકતો નથી કારણ કે પોસ્ટ સુધી પહોંચવાનો સ્ત્રોત નોમિનેશન મારફતે છે. 'નોમિનેશન' અને 'ચૂંટણી' વચ્ચે કોઈ તફાવત પૂરો પાડવામાં આવેલ નથી. અરજદાર કલમ ૭૪(૧એ)(૨) ની જોગવાઈનું સંકુચિત અર્થઘટન કરીને ઉપરોક્ત કાનૂની સ્થિતિ હોવા છતાં વિવાદ ઊભો કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે.

જ્યાં સુધી બીજા કારણનો પ્રશ્ન છે ત્યાં સુધી એવો બચાવ ઉઠાવવામાં આવેલ છે કે લાયકાત ધરાવતી પોસ્ટની મુદત ડિસેમ્બર ૨૦૨૪ માં પૂરી થઈ ગઈ છે તેથી ડિપોનન્ટ ચેરમેનની પોસ્ટ પર ચાલુ રહી શકે નહીં તે વાહિયાત છે અને તેમાં કોઈ યોગ્યતા નથી; સદર બચાવ તુરંચ છે કારણ કે આવો બચાવ સદર અધિનિયમ હેઠળની કાયદાની કોઈપણ જોગવાઈ પર આધારિત નથી કે કોઈ પેટાનિયમ પૂરો પાડવામાં આવેલ નથી. એવી રજૂઆત પણ કરવામાં આવે છે કે સમય વીતી જવાના કારણે મારી મુદત પૂરી થઈ ગઈ છે અને ન તો અન્ય કોઈ ગેરલાયકાત,

નિરાકરણ, લાંછન અથવા અન્ય કોઈ કારણસર. અરજદાર વિચિત્ર રીતે એવો દાવો કરવાનો પ્રયાસ કરે છે કે ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંકના બોર્ડમાં મારી મુદત ડિસેમ્બર ૨૦૨૪ માં પૂરી થઈ ગઈ હોવાથી હું સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના ચેરમેન તરીકે ચાલુ રહી શકતો નથી. અરજદારનો સદર બચાવ કાયદેસર રીતે ખોટો છે, આ નામદાર અદાલત સમક્ષ મૂકવામાં આવેલી દરખાસ્ત જો સ્વીકારવામાં આવે તો, ઘણી પોસ્ટમાં ઘણી શરતોમાં વિક્ષેપ પડશે જે એવી પરિસ્થિતિ તરફ દોરી જશે જ્યાં હંમેશા ચૂંટણીઓ યોજવી પડે અને સંબંધિત મંડળી અથવા સંસ્થાની કામગીરી જોખમમાં મુકાશે.

જ્યાં સુધી ત્રીજા કારણનો પ્રશ્ન છે, તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે અને ઉઠાવવામાં આવેલ કહેવાતો મુખ્ય મુદ્દો નકારી કાઢવામાં આવે છે અને તે યોગ્યતા વિનાનો છે કારણ કે અરજદાર વૈકલ્પિક રીતે દલીલ કરાયેલ બહુવિધ મુદ્દાઓ ઊભા કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે અને તે અરજીમાં કરવામાં આવતા કહેવાતા મુખ્ય આક્ષેપ સાથે અસંગત છે, અરજદાર કારણોને દૂર કરવાનો સિદ્ધાંત વિકસાવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે જે ઉઠાવવામાં આવેલ મુખ્ય મુદ્દાની યોગ્યતાથી પણ રહિત છે અને કોઈપણ આધાર વિનાની આવી વૈકલ્પિક દલીલોને મંજૂરી આપી શકાય નહીં અને તેમ છતાં હકીકતના અત્યંત વિવાદાસ્પદ પ્રશ્નો ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ આ નામદાર અદાલત સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવી રહ્યા છે.

અરજદારે રાજકીય ફરિયાદો વ્યક્ત કરવા માટે જાણીજોઈને આ અદાલતનો આશરો લીધેલ છે જે અદાલતની પ્રક્રિયાના દુરુપયોગ સમાન છે; તેમાં કોઈ જાહેર હિત સંકળાયેલું નથી અને આ અરજી મારફતે આડકતરી રીતે આંતરિક સમસ્યાઓ લાવવામાં આવી રહી છે. તેથી, સદર અરજી ખર્ચ સાથે નામંજૂર કરવા મહેરબાની કરશો.

જ્યાં સુધી ફકરા નં. ૩.૧ નો પ્રશ્ન છે, જ્યાં સુધી હકીકતનો પ્રશ્ન છે, કોઈ ટિપ્પણી કરવામાં આવી નથી. અત્યંત નમ્રતાપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદાર સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના સભ્ય છે તેથી કોઈપણ વ્યક્તિગત અધિકારને અસર ન થવાના કિસ્સામાં, અરજદારને હાલની અરજી દાખલ કરવાનો કોઈ અધિકાર નથી કારણ કે તે કાયદાની પ્રસ્થાપિત સ્થિતિ છે કે સભ્યોને કોઈ સ્વતંત્ર અધિકાર હોતો નથી અને એકવાર કોઈ વ્યક્તિ સહકારી મંડળીનો સભ્ય બની જાય છે, તે મંડળીના સંદર્ભમાં તેનું વ્યક્તિત્વ ગુમાવે છે. તેથી, અરજદારને હાલની અરજી દાખલ કરવાનો અને જાળવી રાખવાનો કોઈ અધિકાર નથી. માત્ર સભ્ય હોવાના કારણે તેમને મૂળભૂત અધિકારના ઉદ્ધંધન વિના પડકારવાનો અધિકાર મળતો નથી.

જૂનાગઢ કોમર્શિયલ કો. ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડની એક્ઝિક્યુટિવ કમિટીની

બેઠક દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ઠરાવ નં. ૪(૧) મુજબ, ગુજરાત સ્ટેટ કો. ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડની મેનેજિંગ કમિટીની આગામી ચૂંટણીઓમાં ભાગ લેવા માટે ડોલરરાય કોટેયાને તેના વતી નોમિનેટ કરવામાં આવ્યા હતા. ત્યારબાદ ડિપોનન્ટ ગુજરાત સ્ટેટ કો. ઓપરેટિવ બેંકમાં ડિરેક્ટર તરીકે બિનહરીફ ચૂંટાયા હતા.

ડિપોનન્ટે નીચેની હકીકતો રજૂ કરી છે:

ગુજરાત સ્ટેટ કો. ઓપ. બેંક લિમિટેડના તેના સભ્યોમાંથી પ્રતિનિધિની નિમણૂક કરીને સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકમાં મોકલવા માટે ૨૬/૦૭/૨૦૨૧ ના રોજ એક બેઠક યોજવામાં આવી હતી. એજન્ડાના અનુસંધાનમાં, ચૂંટણી અધિકારી અને સિટી નાયબ કલેક્ટર (પૂર્વ), અમદાવાદ હાજર હતા અને યાદી મુજબ ડિરેક્ટરો હાજર હતા, જેમાં ડિપોનન્ટ તેના માટે બિનહરીફ જાહેર થયા હતા.

સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના નવા બોર્ડની રચના ૦૬/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ કરવામાં આવી હતી અને ડોલરરાય કોટેયા સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના ચેરમેન તરીકે બિનહરીફ ચૂંટાયા હતા. તારીખ ૦૬/૧૦/૨૦૨૧ ના પત્રવ્યવહારમાં ઉલ્લેખ છે કે સિટી નાયબ કલેક્ટર (પૂર્વ) અમદાવાદની હાજરીમાં બોર્ડ ઓફ ડિરેક્ટર્સની પ્રથમ બેઠક તારીખ ૦૬/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ યોજાઈ

હતી, જેમાં ચેરમેન અને વાઈસ ચેરમેનની ચૂંટણી પૂર્ણ થયા બાદ, નવું બોર્ડ આજની તારીખથી અમલમાં આવ્યું છે.

૨૬/૦૨/૨૦૨૪ ના રોજ, ચેરમેન અને વાઈસ ચેરમેનના પદ માટે સભ્યો અને ચૂંટણી અધિકારીની હાજરીમાં ચૂંટણી સભા યોજાઈ હતી જેમાં અત્રેના ડિપોનન્ટ સામાવાળા નં. ૩ સદર બેંકના ચેરમેન તરીકે બિનહરીફ ચૂંટાયા હતા.

એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે ઉપરોક્ત કોઈપણ નોમિનેશન અથવા ચૂંટણીઓને અરજદાર દ્વારા સંબંધિત સમયે પડકારવામાં આવી નથી, તેમ છતાં અરજદાર તે અંગે સારી રીતે વાકેફ અને માહિતગાર છે અને હાલની અરજી હવે ૧૬/૦૮/૨૦૨૫ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી છે જે અરજદારના બદલ્લાદાને સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે અને અરજદારે રાજકીય ફરિયાદો વ્યક્ત કરવા માટે જાણીજોઈને આ અદાલતનો આશરો લીધેલ છે.

અત્યંત નમ્રતાપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આક્ષેપો પાયાવિહોળા, ખોટા અને અચોક્કસ અને ભ્રામક છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદાર કોઈપણ કાનૂની અથવા માન્ય આધાર મારફતે તેમના દાવાને પ્રમાણિત કરવાની સ્થિતિમાં ન હોવાથી, અરજદાર માત્ર આ નામદાર અદાલતને પૂર્વગ્રહ્યુક્ત કરવાના હેતુથી આ ફકરાઓમાં ઉલ્લેખિત મુદ્દાઓ ઉઠાવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા

છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જોતા કથનો હાલના વિવાદ સાથે સુસંગત નથી અને કારણ ઉઠાવવામાં આવ્યું છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે અને કહેવાતો મુખ્ય મુદ્દો ઉઠાવવામાં આવ્યો છે તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે અને તે યોગ્યતા વિનાનો છે કારણ કે અરજદાર વૈકલ્પિક રીતે દલીલ કરાયેલ બહુવિધ મુદ્દાઓ ઊભા કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે અને તે અરજીમાં કરવામાં આવતા કહેવાતા મુખ્ય આક્ષેપ સાથે અસંગત છે, અરજદાર કારણોને દૂર કરવાનો સિદ્ધાંત વિકસાવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે જે ઉઠાવવામાં આવેલ મુખ્ય મુદ્દાની યોગ્યતાથી પણ રહિત છે અને કોઈપણ આધાર વિનાની આવી વૈકલ્પિક દલીલોને મંજૂરી આપી શકાય નહીં અને તેમ છતાં હકીકતના અત્યંત વિવાદાસ્પદ પ્રશ્નો ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ આ નામદાર અદાલત સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવી રહ્યા છે. અત્યંત નમ્રતાપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારે જાણીજોઈને સુધારાના મુદ્દા વિશે છુપાવ્યું છે જેને આ નામદાર અદાલત દ્વારા મનાઈદુકમ આપવામાં આવેલ છે, જોકે ફકરા ૩.૧૫ થી ફકરા ૩.૨૭ સુધી પેટાનિયમોમાં સુધારાનો મુદ્દો જોરશોરથી ઉઠાવવામાં આવ્યો છે અને ત્યારબાદ, અરજદારે કોઈપણ વધારાની એફિડેવિટ દ્વારા પણ આ હકીકત જાહેર કરી નથી.

અત્યંત નમ્રતાપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદાર દ્વારા કોઈપણ આધાર વિના જાણીજોઈને કાયદાની જોગવાઈઓનું ખોટું અર્થઘટન કરવામાં આવી રહ્યું

છે. સદર કારણ વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિ દ્વારા સ્પષ્ટપણે બાધિત છે. એવી રજૂઆત પણ કરવામાં આવે છે કે અરજદાર આ નામદાર અદાલત સમક્ષ એવી રીતે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે કે જાણે કાયદામાં નોમિનેશનની પરવાનગી નથી અને નોમિનેટ થયેલ વ્યક્તિ, કાયદામાં જોગવાઈ હોવા છતાં, ચૂંટાયેલી પોસ્ટ સમાન ગણી શકાય નહીં. હું નમ્રતાપૂર્વક આવા દાવાનો ઇનકાર કરું છું અને જ્યારે નોમિનેશન માટે જોગવાઈ હોય ત્યારે તેનો જરૂરી અર્થ એ થશે કે વ્યક્તિને ચૂંટાયેલી પોસ્ટ સમાન ગણી શકાય. સદર બચાવ સ્વીકારવામાં ન આવે કારણ કે એવો કોઈ ગર્ભિત અથવા સ્પષ્ટ બાધ નથી કે નોમિનેટ થયેલ સભ્ય ચેરમેન તરીકે ચૂંટાઈ શકતો નથી કારણ કે પોસ્ટ સુધી પહોંચવાનો સ્ત્રોત નોમિનેશન મારફતે છે. 'નોમિનેશન' અને 'ચૂંટણી' વચ્ચે કોઈ તફાવત પૂરો પાડવામાં આવેલ નથી. અરજદાર કલમ ૭૪(૧એ)(૨) ની જોગવાઈનું સંકુચિત અર્થઘટન કરીને ઉપરોક્ત કાનૂની સ્થિતિ હોવા છતાં વિવાદ ઊભો કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. અત્યંત નમ્રતાપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદાર દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ ચુકાદો હાલના કેસમાં લાગુ પડતો નથી અને હાલના કેસની હકીકતોમાં સુસંગત નથી.

હાલના જવાબમાં રજૂઆતો અને બચાવોને કૃપા કરીને પુનરાવર્તન ટાળવા અને રેકૉર્ડ પર બોજો ન વધારવા માટે આ ફકરામાં ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલોના વિસ્તૃત જવાબ તરીકે ધ્યાનમાં લેવા મહેરબાની કરશો કારણ કે અરજીના સદર

ફકરાના સમાવિષ્ટો પુનરાવર્તન છે. ડિપોનન્ટ જરૂર પડે ત્યારે ઉમેરવા, સુધારવા, બદલવા, રદ કરવા માટે વિનંતી કરે છે.

હાલના જવાબમાં રજૂઆતો અને બચાવોને કૃપા કરીને પુનરાવર્તન ટાળવા અને રેકૉર્ડ પર બોજો ન વધારવા માટે આ ફકરામાં ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલોના વિસ્તૃત જવાબ તરીકે ધ્યાનમાં લેવા મહેરબાની કરશો કારણ કે અરજીના સદર ફકરાના સમાવિષ્ટો પુનરાવર્તન છે. ડિપોનન્ટ જરૂર પડે ત્યારે ઉમેરવા, સુધારવા, બદલવા, રદ કરવા માટે વિનંતી કરે છે.

સ્વીકાર્યા વિના માની લઈએ કે અરજદારની ફરિયાદને આગળ વધારવાની છે તો પણ યોગ્ય કોર્ટ/ફોરમ સમક્ષ યોગ્ય અરજી મારફતે વૈકલ્પિક, અસરકારક ઉપાય ઉપલબ્ધ છે. યોગ્ય ફોરમ સમક્ષ ચૂંટણીને પડકારીને અરજદાર માટે ઉપલબ્ધ છે. કાયદાની પ્રસ્થાપિત કાનૂની દરખાસ્ત મુજબ કે જ્યારે સદર અધિનિયમ હેઠળ ખાસ પૂરો પાડવામાં આવેલ કોઈ વૈધાનિક ઉપાય સૌથી અસરકારક ઉપાય હોય ત્યારે, જ્યાં સુધી તેનો ઉપયોગ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં અને તેથી હાલની અરજી રદ થવા પાત્ર છે.

અરજદારે 'વ્યક્તિગત હિત' અને/અથવા 'રાજકીય હિત' ની પ્રકૃતિમાં હાલની

અરજી દાખલ કરેલ હોવાનું જણાય છે, જ્યારે અરજદારની કોઈ વિગતો દર્શાવવામાં આવી નથી ત્યારે ખાનગી અથવા સહકારી વિવાદની પ્રકૃતિની આવી અરજી જાળવી શકાય તેવી નથી અને જાહેર હિતની અરજી પણ કાયદાની નજરમાં જાળવી શકાય તેવી નથી. અરજદારે પ્રારંભિક ફકરાઓમાં જાણીજોઈને પડકારની તારીખો નક્કી કરી નથી, કે અરજદારે અરજ ખંડમાં તારીખો આપી નથી; તેથી, અરજદારે વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિમાંથી બહાર આવવા માટે જાણીજોઈને ચતુરાઈ અને ચાલાકીપૂર્વક અરજીનો મુસદ્દો તૈયાર કર્યો છે. અરજીમાં મૂળ પડકાર પણ લગભગ ૪ વર્ષના વિલંબ અને લેચીસથી બાધિત છે. અરજીના મેમોમાં ખાસ કરીને અરજોમાં પડકાર હેઠળના હુકમોની તારીખોનો ઉલ્લેખ નથી અને જો અત્રે ડિપોનન્ટની તરફેણમાં પસાર કરાયેલા તમામ સંબંધિત હુકમોની તારીખો જોવામાં આવે તો પણ અરજી સ્પષ્ટપણે વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિથી બાધિત છે."

૯.૨ વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ રજૂઆત કરી છે કે અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં અને તે યોગ્યતા વિનાની હોવાથી રદ થવા પાત્ર છે.

૯.૩ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે:

(૧) સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત વિરુદ્ધ ડેપ્યુટી કલેક્ટર (લેન્ડ રિફોર્મ્સ) અપીલ્સ અને અન્ય, જે ૨૦૧૯ (૨) જી.એલ.આર. ૧૦૯૫ માં નોંધાયેલ છે વધુ ખાસ કરીને પેરા ૪૧ થી ૫૦;

(૨) સર્વેપલ્લી રામૈયા (મૃત) કાનૂની વારસદારો અને અન્ય વિરુદ્ધ ડિસ્ટ્રિક્ટ કલેક્ટર, ચિત્તૂર ડિસ્ટ્રિક્ટ અને અન્ય જે (૨૦૧૯) ૪ એસ.સી.સી. ૫૦૦ માં નોંધાયેલ છે વધુ ખાસ કરીને પેરા ૪૬ અને ૪૭;

(૩) ઝારખંડ મજદૂર સંઘ વિરુદ્ધ પ્રેસિડેન્ટ ઓફિસર, જે (૨૦૦૨) ૧૦ એસ.સી.સી. ૭૦૩ માં નોંધાયેલ છે વધુ ખાસ કરીને પેરા ૧ અને ૨;

(૪) કર્ણાટક પાવર કોર્પોરેશન લિમિટેડ વિરુદ્ધ કે. થંગપ્પન જે (૨૦૦૬) ૪ એસ.સી.સી. ૩૨૨ માં નોંધાયેલ છે વધુ ખાસ કરીને પેરા ૬ થી ૧૦;

૯.૪ ઉપરોક્ત મૌખિક રજૂઆતો ઉપરાંત, સામાવાળા નં. ૪ ના વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈએ લેખિત રજૂઆતો સબમિટ કરી છે, જેને રેકૉર્ડ પર લેવામાં આવેલ છે.

વિશ્લેષણ:

૧૦. નિર્ણય માટે નીચેના મુદ્દાઓ ઘડવામાં આવ્યા છે:

(૧) બીજા કાર્યકાળમાં સામાવાળા નં. ૩ – સદર મંડળીના ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂકને પડકારતી અરજી દાખલ કરવાનો અરજદારને અધિકાર છે કે નહીં?

(૨) શું અરજદાર એ સાબિત કરે છે કે સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂકથી મૂળભૂત અધિકારો સહિત તેમના કોઈપણ અધિકારો પર પ્રતિકૂળ અસર પડી છે કે નહીં?

(૩) શું અરજદારને સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂકને પડકારવાનો કોઈ અધિકાર છે કે નહીં?

(૪) શું સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂક કાયદાની જોગવાઈઓ, વધુ ખાસ કરીને સદર અધિનિયમની કલમ ૭૪(૧)(એ)(૨) ની વિરુદ્ધ છે?

(૫) શું અરજી વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિથી બાધિત છે કે નહીં?

તારણો:

૧૧. રેકૉર્ડ પરની સામગ્રી અને ઉપર જણાવેલ હકીકતોના વાંચન પરથી, ચાલો પહેલા અરજદારના દરજ્જા પર જઈએ કારણ કે તેમણે પેરા ૩.૧ માં એમ જણાવ્યું છે કે તેઓ ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ એગ્રીકલ્ચર એન્ડ રૂરલ ડેવલપમેન્ટ બેંક એટલે કે સામાવાળા નં. ૩ ના સભ્ય બન્યા છે અને તેથી, તેઓ ડેલિગેટ હોવાને નામે આ અરજી દાખલ કરવાનો અધિકાર ધરાવે છે. અરજીમાં કરવામાં આવેલી અરજો વધુ ખાસ કરીને અરજ ૮(એ) ધ્યાને લેતા, અરજદાર સામાવાળા નં. ૩

માંથી ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૪ ને દૂર કરવાની દાદ માંગે છે અને સામાવાળા નં. ૪ ને દૂર કરવા સામાવાળાઓ નં. ૧ અને ૨ સામે નિર્દેશ માંગવામાં આવ્યો હતો. કારણ કે સામાવાળા નં. ૪ ને ૦૬/૦૮/૨૦૨૧ ના રોજ સામાવાળા નં. ૩ ના ચેરમેન તરીકે ચૂંટવામાં આવ્યા હતા અને હવે લગભગ પાંચ વર્ષ પછી, અરજદારે સામાવાળા નં. ૩ ના ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂક સામે ફરિયાદ ઉઠાવી છે. એ સ્વીકાર્ય હકીકત છે કે ૨૦૨૫ એટલે કે ૦૩/૦૪/૨૦૨૫ સુધી, પ્રથમ વખત, અરજદારે સંબંધિત સામાવાળા – સત્તાધિકારીને રજૂઆત કરીને સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂક સામે ફરિયાદ ઉઠાવી છે અને ત્યારબાદ ૦૫/૦૬/૨૦૨૫, ૧૫/૦૭/૨૦૨૫ અને ૧૮/૦૭/૨૦૨૫ ના રોજ પણ રજૂઆતો કરવામાં આવી હતી. સદર તારીખોના વાંચન પરથી, એ સ્પષ્ટપણે પ્રસ્થાપિત થાય છે કે પાંચ વર્ષના સમયગાળા માટે, અરજદારે કોઈ વાંધો ઉઠાવવાનું પસંદ કર્યું નથી. અહીં એ પણ નોંધવું જોઈએ કે શું અરજદારને સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂકને પડકારવાનો કોઈ અધિકાર છે કારણ કે તેઓ સદર મંડળીના ચૂંટાયેલા સભ્ય હતા અને ચૂંટણી પછી તેમને સદર મંડળીના ચૂંટાયેલા ચેરમેન તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા અને સદર ચૂંટણીમાં સામાવાળાઓ નં. ૧ અને ૨ દ્વારા કોઈપણ બદલવાનો નોંધવામાં આવ્યો ન હતો અને તેઓ સભ્ય તરીકે ચૂંટાયા હતા તેમને માત્ર અરજદારની મરજી પર દૂર કરી શકાય નહીં કારણ કે સામાવાળા નં. ૪ દ્વારા કોઈ ગેરરીતિ આચરવામાં આવી નથી કે ગેરલાયકાત મેળવવામાં આવી નથી. તેથી, માત્ર એમ

કહીને કે સામાવાળા નં. ૪ કૃષિ મંડળીના સભ્ય નથી અને તેઓ માત્ર ગુજરાત કોઓપરેટિવ સોસાયટી માટે ચૂંટાયા હતા. સામાવાળા નં. ૪ ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ ફાઇનાન્સ કોર્પોરેશન લિમિટેડના મૂળ સભ્ય હતા અને તેઓ સદર મંડળીમાં ચૂંટાયા હતા અને તેઓ ૩૧/૧૨/૨૦૧૮ ના રોજ ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંકમાં ડિરેક્ટર તરીકે ચૂંટાયા હતા અને તેઓ ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંકના સભ્ય હોવાથી સામાવાળા નં. ૩ એટલે કે ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ એગ્રીકલ્ચરલ એન્ડ રૂરલ ડેવલપમેન્ટ બેંકમાં ડિરેક્ટર / ચેરમેન તરીકે નિમણૂક માટે સદર મંડળી દ્વારા નોમિનેટ કરવામાં આવ્યા હતા અને સામાવાળા નં. ૪ સિવાય કોઈએ ચૂંટણી લડી ન હતી અને તેથી, ૨૬/૦૭/૨૦૨૧ ના રોજ તેમને સામાવાળા નં. ૩ – સદર મંડળીના બિનહરીફ સભ્ય જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા અને ત્યારબાદ, તેઓ સામાવાળા નં. ૩ ના ચૂંટાયેલા ચેરમેન બન્યા. હવે, પ્રક્રિયામાં, અરજદારના મૂળભૂત અધિકારોનું કોઈ ઉલ્લંઘન થયું ન હતું અને તેમણે એવું જણાવ્યું નથી કે તેઓ સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂકથી કેવી રીતે પ્રભાવિત થયા છે કારણ કે મૂળ રીતે તેમની ૨૦૨૧ માં નિમણૂક કરવામાં આવી હતી અને પાંચ વર્ષથી વધુ સમયથી અરજદાર દ્વારા સામાવાળા નં. ૪ સામે કોઈ ફરિયાદ ઉઠાવવામાં આવી ન હતી કારણ કે તેઓ સામાવાળા નં. ૩ ના સભ્ય બન્યા હોવાથી, તેઓ તેમની વ્યક્તિગત સ્થિતિ ગુમાવે છે અને જો તેમને કોઈ ફરિયાદ હોય, તો તે સદર મંડળી તરફ વાળવી જોઈએ તેના બદલે અરજદારે સામાવાળા નં. ૪ ચૂંટાયેલા સભ્ય હોવા છતાં તેમને

દૂર કરવાની માંગણી કરતી આ અરજી દાખલ કરી છે. તેથી, આ અદાલતનો અભિપ્રાય છે કે અરજદાર એ હકીકત સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે કે સામાવાળા નં. ૪ ની ચૂંટણીથી તેઓ કેવી રીતે પ્રભાવિત થયા અને સામાવાળા નં. ૩ ના ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૪ ની ચૂંટણી દ્વારા કયા મૂળભૂત અધિકારોને પ્રતિકૂળ અસર થઈ અથવા ઉદ્વેગન થયું. પાંચ વર્ષથી વધુ સમયથી, સામાવાળા નં. ૪ ચેરમેન તરીકે કામ કરતા હતા અને આજદિન સુધી અરજદારે કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો નથી અને અચાનક ૨૦૨૫ માં તેમણે સામાવાળા નં. ૪ સામે વાંધો ઉઠાવ્યો છે કારણ કે સામાવાળા નં. ૪ દ્વારા કાયદા હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ કોઈ જોગવાઈનો ભંગ કરવામાં આવ્યો નથી અથવા તેમને અયોગ્ય જાહેર કરવામાં આવ્યા નથી અથવા કોઈ ગેરલાયકાત મેળવી નથી. મારા મતે, અરજદાર એ હકીકત સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે કે અરજદારના કોઈ સ્વતંત્ર અધિકારનું ઉદ્વેગન થયું છે કે નહીં અને તેવા સંજોગોમાં, અરજી રદ થવા પાત્ર છે.

૧૨. હવે અરજદાર તરફે વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ અન્ય બચાવ પર જઈએ કે સામાવાળા નં. ૪ ખેડૂત નથી અને સામાવાળા નં. ૩ ના સભ્ય બની શકતા નથી કારણ કે તેઓ ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંકના સભ્ય હતા અને તેમને સામાવાળા નં. ૩ માટે ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ બેંક દ્વારા નોમિનેટ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેથી, તેઓ સભ્ય બનવા માટે પાત્ર

લાયક નથી, તેથી, તેઓ સામાવાળા નં. ૩ ના ચેરમેનનું પદ સંભાળવા માટે પણ લાયક નથી. જ્યાં સુધી એ હકીકતના સંબંધમાં બચાવનો પ્રશ્ન છે કે સદર અધિનિયમ હેઠળ કોઈ મનાઈ પૂરી પાડવામાં આવી નથી અથવા સદર અધિનિયમ હેઠળ કોઈ ભેદ પાડવામાં આવ્યો નથી કે કેમ કે ચૂંટાયેલ સભ્ય અથવા નોમિનેટ થયેલ સભ્ય ચૂંટણી લડી શકતા નથી અને સમિતિના સભ્ય અથવા સદર મંડળીના ચેરમેન કે વાઈસ ચેરમેન તરીકે નિમણૂક કરી શકાતી નથી. સદર અધિનિયમની કલમ ૭૪સી ની જોગવાઈઓ જોતાં, અરજદાર તરફે વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા નં. ૩ – સ્ટેટ ડેવલપમેન્ટ બેંક ૧૯૫૧ માં સ્થાપવામાં આવી છે જે જોડાયેલી મંડળી છે અને સદર અધિનિયમની કલમ ૭૪સી ની જોગવાઈઓ હેઠળ સંચાલિત થાય છે. કલમ ૧૧૬ થી કલમ ૧૪૫ ની જોગવાઈઓ વાંચતા, એવું જણાય છે કે સત્તા સામાવાળા નં. ૨ માં નિહિત છે અને તેની નિમણૂક રાજ્યના એક સાધન તરીકે છે અને તેથી, તેને દૂર કરવાની સત્તા છે પરંતુ આ સત્તાનો ઉપયોગ કેવી રીતે થઈ શકે અને કયા સંજોગોમાં, તેનો ઉપયોગ થઈ શકે. સામાવાળા નં. ૪ એ કોઈ ગેરલાયકાત મેળવીને દરજ્જો ગુમાવ્યો છે કે કેમ; અરજદાર દ્વારા એવું કોઈ નામ પૂરતું મટીરીયલ રજૂ કરવામાં આવ્યું નથી કે આ કારણોસર સામાવાળા નં. ૪ એ ગેરલાયકાત મેળવી છે અને તેથી તેઓને સામાવાળા નં. ૩ ના ચેરમેન તરીકે નિમણૂક કરી શકાય નહીં. આવા સંજોગોમાં, આ અદાલતનો અભિપ્રાય છે કે અરજદાર એ હકીકત પ્રસ્થાપિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે કે સામાવાળા નં. ૪ એ

કોઈ ગેરલાયકાત મેળવી છે કે કેમ કારણ કે તેઓ નોમિનેટ થયેલા સભ્ય છે અને સદર મંડળીના પ્રાથમિક સભ્ય નથી. એ નોંધવું જોઈએ કે અરજદારે એવો બચાવ લીધો છે કે સામાવાળા નં. ૪ સામાવાળા નં. ૩ ના ડિરેક્ટર અથવા સભ્ય બનવા માટે લાયક નથી અને તેથી સામાવાળા નં. ૪ ને સૂચવ્યા મુજબ સામાવાળા નં. ૩ ના પેટાનિયમોમાં કોઈ સુધારો કરવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. હકીકતમાં, સમાન હેતુ માટે, અન્ય એક અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી જેમાં આ અદાલતે સામાવાળા નં. ૪ ની તરફેણમાં મનાઈદુકમ મંજૂર કર્યો છે અને અરજદાર આ હકીકતથી વાકેફ હોવા છતાં, અરજીમાં પેરા ૩.૧૫ થી ૩.૨૮ સુધી કરવામાં આવેલી રજૂઆતો જોતી વખતે તેમણે સાચી હકીકતો જણાવી નથી. સૂચિત પેટાનિયમો આ અદાલત સમક્ષ અરજી દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યા છે જે હાલમાં પડતર છે જેમાં અરજદાર પક્ષકાર છે અને તેથી મહત્વની હકીકતો છુપાવવાના આધારે, હાલની અરજી રદ થવા પાત્ર છે.

૧૩. હવે સામાવાળા નં. ૪ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિના સંદર્ભમાં ત્રીજા પ્રાથમિક વાંધાને જોતાં, એ એક સ્પીકાર્ય હકીકત છે કે ૦૩/૦૪/૨૦૨૫ સુધી, અરજદારે સામાવાળા નં. ૩ માં ડિરેક્ટર / ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂક સામે ક્યારેય કોઈ વાંધો ઉઠાવ્યો ન હતો અને તેથી, હાલની અરજી લગભગ પાંચ વર્ષ કરતાં વધુ સમય પછી દાખલ કરવામાં આવી છે અને તેથી, એ સ્પષ્ટ છે કે સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂકને

પડકારવા તાત્કાલિક અરજી દાખલ કરવામાં આવી નથી, જોકે સામાવાળા નં. ૪ સામાવાળા નં. ૩ ના ડિરેક્ટર / ચેરમેન તરીકે ૨૦૨૧ માં અગાઉ ચૂંટાયા હતા, હવે પાંચ વર્ષથી વધુ સમય પછી, અરજદાર દ્વારા તેમને દૂર કરવાની માંગ સાથે તેમની નિમણૂકને પડકારવામાં આવેલ છે જે મુદતના કાયદા દ્વારા બાધિત છે. અરજદાર લગભગ પાંચ વર્ષ પછી સામાવાળા નં. ૩ ના ડિરેક્ટર / ચેરમેન તરીકે સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂકને પડકારવા માટે હકદાર નથી અને તેથી, અરજી પોતે જ વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિથી બાધિત છે કારણ કે અરજદારે ૨૦૨૧ થી ૨૦૨૫ સુધી કાયદા હેઠળ ઉપલબ્ધ તેમના અધિકારને જતો કર્યો છે. જ્યાં સુધી કોઈ મૂળભૂત અધિકારનું ઉલ્લંઘન ન થાય અથવા કોઈ સત્તાધિકારી દ્વારા અરજદાર વિરુદ્ધ કોઈ હુકમ પસાર કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી, તેઓ ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૪, ૧૯, ૨૧ અને ૨૨૬ હેઠળ રીટ અરજી મારફતે હાઈકોર્ટનો આશરો લઈ શકે નહીં કારણ કે સામાવાળા નં. ૩ ના ચેરમેન / ડિરેક્ટર તરીકે સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂક દ્વારા તમામ મૂળભૂત અધિકારોનું ઉલ્લંઘન થયું હોવાનું કોઈ ઉલ્લંઘન અથવા ભંગ રેકૉર્ડ પરથી ધ્યાનમાં આવ્યું નથી. સામાવાળા નં. ૪ ની નિમણૂકના કૃત્ય દ્વારા કોઈપણ અધિકારનું ઉલ્લંઘન થયું હતું કે નહીં. આ અદાલત સંતુષ્ટ છે કે અરજદારે સામાવાળાઓના ભાગે એવું કોઈ કૃત્ય કે ચૂક દર્શાવી નથી કે જેના દ્વારા અરજદારના કોઈ મૂળભૂત અધિકાર પર પ્રતિકૂળ અસર થઈ હોય કે ઉલ્લંઘન થયું હોય અને તેથી, આ અદાલત માત્ર અરજદારની મરજી કે તરંગ પર અસાધારણ અધિકારક્ષેત્રનો

ઉપયોગ કરી શકે નહીં.

૧૪. વિદ્વાન મદદનીશ સરકારી વકીલ દ્વારા ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે સદર અધિનિયમની કલમ ૧૪પયુ હેઠળ અરજદાર માટે અસરકારક ઉપાય ઉપલબ્ધ હતો, જે નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:—

"૧૪પયુ. ચૂંટણીઓ સંબંધિત વિવાદો [સદર ટ્રિબ્યુનલ] ને સબમિટ કરવા માટે.

— (૧) કલમ ૯૬ અથવા સદર અધિનિયમની અન્ય કોઈ જોગવાઈઓમાં કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, ચૂંટણીને લગતો કોઈ પણ વિવાદ [સદર ટ્રિબ્યુનલ] ને મોકલવામાં આવશે

(૨) આવો સંદર્ભ નારાજ પક્ષકાર દ્વારા [સદર ટ્રિબ્યુનલ] સમક્ષ ચૂંટણી અરજી રજૂ કરીને કરી શકાય છે:

પરંતુક એવી જોગવાઈ છે કે ચૂંટણીનું અંતિમ પરિણામ જાહેર ન થાય ત્યાં સુધી આવી કોઈ અરજી કરવામાં આવશે નહીં અને જ્યાં આવી કોઈ અરજી કરવામાં આવે છે તે [સદર ટ્રિબ્યુનલ] દ્વારા દાખલ કરવામાં આવશે નહીં સિવાય કે તે આવી જાહેરાતની તારીખથી બે મહિનાની અંદર કરવામાં આવે:

વધુ પરંતુક એવી જોગવાઈ છે કે, [સદર ટ્રિબ્યુનલ] તે સમયગાળો પૂરો થયા

પછી કોઈપણ અરજી દાખલ કરી શકે છે, જો અરજદાર [સદર ટ્રિબ્યુનલ] ને સંતુષ્ટ કરે છે કે તેની પાસે સદર સમયગાળાની અંદર અરજી દાખલ ન કરવા માટે પૂરતું કારણ હતું.

(૩) આ પ્રકરણ દ્વારા અથવા તેની હેઠળ તેને અપાયેલા કાર્યોનો ઉપયોગ કરતી વખતે, [સદર ટ્રિબ્યુનલ] પાસે સમાન સત્તાઓ હશે જે અદાલતમાં નિહિત છે

(એ) એફિડેવિટ દ્વારા હકીકતોની સાબિતીના સંદર્ભમાં;

(બી) કોઈપણ વ્યક્તિની હાજરી બોલાવવા અને લાગુ કરવા અને શપથ પર તેની તપાસ કરવાના સંદર્ભમાં;

(સી) દસ્તાવેજોની શોધ અથવા રજૂઆતની ફરજ પાડવાના સંદર્ભમાં, અને

(ડી) સાક્ષીઓની તપાસ માટે કમિશન જારી કરવાના સંદર્ભમાં.

આવી કોઈપણ એફિડેવિટના કિસ્સામાં, આ વતી [સદર ટ્રિબ્યુનલ] દ્વારા નિયુક્ત કરાયેલ અધિકારી ડિપોનન્ટને શપથ લેવડાવી શકે છે.

(જ) આ વતી [સદર ટ્રિબ્યુનલ] દ્વારા બનાવવામાં આવેલ [કોઈપણ નિયમોને આધીન], આવી કોઈપણ અરજીની સુનાવણી અને નિકાલ શક્ય તેટલી ઝડપથી [સદર ટ્રિબ્યુનલ] દ્વારા કરવામાં આવશે. આવી અરજી પર [સદર ટ્રિબ્યુનલ] દ્વારા કરવામાં આવેલ હુકમ અંતિમ અને નિર્ણાયક રહેશે અને કોઈપણ અદાલતમાં તેના પર પ્રશ્ન ઉઠાવી શકાશે નહીં."

૧૫. એવો બચાવ લેવામાં આવ્યો છે કે સંબંધિત સત્તાધિકારી એટલે કે સદર ટ્રિબ્યુનલનો આશરો લીધા વિના, અરજદારે અરજીના મેમોમાં જણાવેલા કારણોસર અસાધારણ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાની દાદ માંગતી હાલની અરજી મારફતે સીધો આ અદાલતનો આશરો લીધો છે. એવો બચાવ પણ લેવામાં આવ્યો છે કે અરજદારે લગભગ પાંચ વર્ષ પછી અસંખ્ય રજૂઆતો દાખલ કરી છે અને તેના આધારે, સામાવાળા નં. ૨ એ અહેવાલ માંગ્યો છે અને મેટરની તપાસ કરવાનો હુકમ કર્યો છે અને અહેવાલ પણ માંગ્યો છે અને તારીખ ૧૯/૦૧/૨૦૨૬ નો સદર અહેવાલ મળવા પર, સંબંધિત સત્તાધિકારીએ અરજદારને જવાબ આપ્યો છે કે જો તે સામાવાળાની ચૂંટણીને પડકારવા માંગતો હોય તો અરજદારે કાયદા હેઠળ પૂરા પાડવામાં આવેલ સક્ષમ સત્તાધિકારીનો આશરો લેવો જોઈતો હતો જેની સમક્ષ તે સામાવાળા નં. ૪ ની ચૂંટણીને પડકારી શકે. સદર અધિનિયમની કલમ ૧૪૫ઝેડ ની જોગવાઈઓ મુજબ ચૂંટણી યોજાઈ

હોવાથી સામાવાળા નં. ૪ યોગ્ય રીતે ચૂંટાયા હતા, જે નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:—

"૧૪૫ઝેડ. અમુક મંડળીઓના અધિકારીઓની ચૂંટણી માટે ખાસ જોગવાઈ. —

(૧) આ કલમ માત્ર કલમ ૭૪સી માં ઉલ્લેખિત શ્રેણીઓની મંડળીઓની સમિતિઓના સભ્યો દ્વારા અધિકારીઓની ચૂંટણીને જ લાગુ પડશે.

(૨) સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી પછી, અથવા જ્યારે પણ આવી ચૂંટણી બાકી હોય, ત્યારે આવી કોઈપણ મંડળીના અધિકારી અથવા અધિકારીઓની ચૂંટણી તેના પેટાનિયમોમાં પ્રદાન કર્યા મુજબ યોજવામાં આવશે, પરંતુ આ હેતુ માટે સમિતિની કોઈપણ બેઠકની અધ્યક્ષતા કલેક્ટર અથવા આ વતી તેમના દ્વારા નિયુક્ત કરાયેલ અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવશે.]"

૧૬. હવે અરજીમાં અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ બચાવ વધુ ખાસ કરીને પેરા ૩.૧૫ થી ૩.૨૮ માં, સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૨૯૩૫/૨૦૨૫ વિશે સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ છે જે આ અદાલત સમક્ષ પડતર છે અને હાલની અરજીનો વિષય સદર અરજી મારફતે પહેલેથી જ પડકારવામાં આવ્યો હોવાથી, જે પડતર છે, તે આધારે પણ હાલની અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં.

૧૭. સદર અધિનિયમની કલમ ૭૪(૧એ)(૩) નું વાંચન કરતાં, તે વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિ દ્વારા બાધિત છે કારણ કે અરજદાર એવું ભારપૂર્વક જણાવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે કે સામાવાળા નં. ૪ નોમિનેટ થયેલા સભ્ય હતા અને તેઓ કાયદા હેઠળ ચૂંટાયેલા ચેરમેન / ડિરેક્ટર બનવા માટે લાયક નથી, જેના પર અરજદારે કોઈ સંબંધિત દસ્તાવેજ રજૂ કર્યો નથી કે કાયદામાં કોઈ ભેદ પાડવામાં આવ્યો છે કે કેમ જે એવી જોગવાઈ કરે છે કે યોગ્ય ચૂંટણી પ્રક્રિયા દ્વારા નોમિનેટ થયેલ અથવા ચૂંટાયેલી વ્યક્તિ ડિરેક્ટર અથવા ચેરમેનનું પદ સંભાળવા સક્ષમ નથી. આ અદાલતે સંબંધિત જોગવાઈઓમાંથી પસાર થઈ છે, પરંતુ એવો કોઈ સ્પષ્ટ અથવા પૂરતો બાધ મળ્યો નથી કે નોમિનેટ થયેલ સભ્ય ડિરેક્ટર અથવા ચેરમેનના પદ માટે ચૂંટણી લડવા માટે તેમની ઉમેદવારી નોંધાવી શકતા નથી. સામાવાળા નં. ૪ સદર અધિનિયમની કલમ ૧૪૫(૨) મુજબ સંબંધિત સામાવાળા દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી યોગ્ય ચૂંટણી પ્રક્રિયા દ્વારા યોગ્ય રીતે ચૂંટાયા છે અને તેથી, અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ વિવાદ યોગ્યતા વિનાનો છે.

૧૮. જ્યાં સુધી અરજદાર તરફે વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલ બચાવનો પ્રશ્ન છે કે સામાવાળા નં. ૪ મૂળ રીતે ૨૦૧૮ માં ગુજરાત સ્ટેટ કોઓપરેટિવ સોસાયટીમાં ચૂંટાયા હતા અને તેમની મુદત ડિસેમ્બર ૨૦૨૪ માં પૂરી થઈ ગઈ હતી, તેથી, તેઓ ૨૦૨૪ પછી સામાવાળા નં. ૩ માં પદ સંભાળી

શકે નહીં કારણ કે તેમનો બીજો કાર્યકાળ સંપૂર્ણપણે ગેરકાયદેસર છે. સદર બચાવ કોઈપણ સામગ્રી અથવા નક્કર કારણ દ્વારા સમર્થિત નથી કારણ કે અરજદારે પેટાનિયમોમાં અથવા સદર અધિનિયમમાં પૂરી પાડવામાં આવેલી કોઈ જોગવાઈઓ રજૂ કરી નથી; એવી કોઈ જોગવાઈ કરવામાં આવી નથી કે સમય વીતી જવાના કારણે વ્યક્તિ આપોઆપ ગેરલાયક ઠરે છે. જ્યાં સુધી સદર અધિનિયમમાં ઉલ્લેખિત કોઈપણ ગેરલાયકાત અરજદાર દ્વારા મેળવવામાં ન આવે અથવા મંડળીના હિત વિરુદ્ધ કોઈ લાંછનરૂપ કારણ અથવા કૃત્ય ન હોય ત્યાં સુધી વ્યક્તિને દૂર કરી શકાતી નથી અથવા ગેરલાયક ઠેરવી શકાતી નથી. પરંતુ હાલના કેસમાં, સામાવાળા નં. ૪ દ્વારા મેળવવામાં આવેલ કોઈપણ ગેરલાયકાત વિશે કોઈ ઉલ્લેખ નથી અને તેથી, આવા સંજોગોમાં, આ અદાલતનો અભિપ્રાય છે કે અરજી પ્રાથમિક તબક્કે રદ થવા પાત્ર છે.

૧૯. અરજીમાં કરવામાં આવેલી રજૂઆતોના વાંચન પરથી, પ્રાથમિક દૃષ્ટિએ એવું જણાય છે કે જૂથો વચ્ચેની કેટલીક રાજકીય દુશ્મનાવટને કારણે આ અરજી અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે કારણ કે સદર મંડળીમાં ડિરેક્ટર / ચેરમેન તરીકે ચૂંટવા માટે સદર અધિનિયમ દ્વારા પ્રત્યક્ષ અથવા પરોક્ષ રીતે કોઈ હિત અથવા અધિકારોનું ઉલ્લંઘન થયું નથી અને જો કોઈ હોય, તો તે ચૂંટણીને પડકારવા માંગતો હોય તો તે કાયદા હેઠળ પ્રદાન કરવામાં આવેલ છે અને વૈધાનિક વ્યવસ્થા પૂરી પાડવામાં આવેલ છે જેના માટે અરજદારે યોગ્ય કાર્યવાહી

દાખલ કરીને સક્ષમ સત્તાધિકારીનો આશરો લેવો પડે અને સામાવાળા નં. ૩ ની હાલની ચૂંટણી રજૂ કરવી પડે.

૨૦. સામાવાળા નં. ૩ ના વિદ્વાન કાઉન્સેલ શ્રી દીપેન દેસાઈએ એવી રજૂઆત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે કે અરજી પોતે જ ટકી શકે તેવી નથી અને રામ ચંદ્ર ચૌધરી (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયનો સંદર્ભ લીધો છે અને આધાર રાખવામાં આવેલ છે. આ અદાલતનો અભિપ્રાય છે કે સદર કેસની હકીકત હાલની અરજીની હકીકત સમાન નથી અને તેથી માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા નક્કી કરાયેલ ગુણોત્તર હાલના કેસમાં લાગુ પડતો નથી.

૨૨. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ એન. મુરુગેસન વગેરે જે (૨૦૨૨) ૨ એસ.સી.સી. ૨૫ માં નોંધાયેલ છે તેના કિસ્સામાં, માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે પેરા ૨૧ અને ૨૮ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે અને અવલોકન કર્યું છે:—

"૨૧. લેચીસ શબ્દ ફ્રેન્ચ ભાષા પરથી ઉતરી આવ્યો છે જેનો અર્થ થાય છે "બેદરકારી અને શિથિલતા". આમ તે સમન્યાયી દાદને સંડોવતા દાવાને આગળ વધારવામાં ગેરવાજબી વિલંબ અથવા બેદરકારીનો સમાવેશ કરે છે જ્યારે અન્ય પક્ષકારને પ્રતિકૂળ અસર પહોંચાડે છે. અધિકારનો દાવો કરતી વખતે કાયદાની જરૂરિયાત મુજબનું કૃત્ય કરવામાં પક્ષકારની બેદરકારી છે, અને તેથી, દાદ

અથવા ઉપાય મેળવતા પક્ષકારના માર્ગમાં ઊભા રહેવું જોઈએ.

૨૮. અમે ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ દાદની અસાધારણ અને વિવેકાધીન પ્રકૃતિમાં ઊંડાણપૂર્વક ધ્યાન આપીશું નહીં. જ્યારે અયોગ્ય વિલંબ, લેચીસ અને મૌન સંમતિનું તત્વ સામેલ હોય ત્યારે આ સિદ્ધાંતને વધુ વિસ્તારવાનો છે. આ અદાલતના નીચેના નિર્ણયો પૂરતા રહેશે:

૨૮.૧ યુપી જલ નિગમ વિરુદ્ધ જસવંત સિંઘ, (૨૦૦૬) ૧૧ એસ.સી.સી. ૪૬૪:

"૮. અમારું ધ્યાન સ્ટેટ ઓફ કર્ણાટક વિરુદ્ધ એસ.એમ. કોટ્ટરયા [(૧૯૯૬) ૬ એસ.સી.સી. ૨૬૭ : ૧૯૯૬ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૧૪૮૮] માં આ અદાલતના નિર્ણય તરફ પણ દોરવામાં આવ્યું હતું. તે કિસ્સામાં સામાવાળાઓ વિલંબને માફ કરવા માટેની અરજી સાથે સદર ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા તેમના સહકાર્યકરોને મંજૂર કરવામાં આવેલી દાદનો દાવો કરવા જાગી ગયા હતા. સદર ટ્રિબ્યુનલે વિલંબ માફ કર્યો. તેથી, રાજ્યએ આ અદાલતનો આશરો લીધો અને આ અદાલતે મેટર પર વિચાર કર્યા પછી નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૨૬૮)

"જોકે કલમ ૨૧ ની પેટા-કલમો (૧) અથવા (૨) માં ઉલ્લેખિત સમયગાળામાં થયેલા વિલંબ માટે ખુલાસો આપવો જરૂરી નથી, પરંતુ યોગ્ય કેસમાં લાગુ પડતા ઉપરોક્ત સંબંધિત સમયગાળાની સમાપ્તિ પછી થયેલા વિલંબ માટે ખુલાસો આપવો જોઈએ અને સદર ટ્રિબ્યુનલે પોતાને સંતુષ્ટ કરવું જોઈએ કે આપેલો ખુલાસો યોગ્ય હતો કે કેમ. હાલના કિસ્સામાં, આપવામાં આવેલ ખુલાસો એ હતો કે તેઓને ઓગસ્ટ ૧૯૮૯ માં સદર ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા મંજૂર કરાયેલી દાદ વિશે જાણવા મળ્યું હતું અને તેઓએ તરત જ અરજી દાખલ કરી હતી. તે બિલકુલ યોગ્ય ખુલાસો નથી. પેટા-કલમો (૧) અને (૨) હેઠળ તેઓને એ સમજાવવાની જરૂર હતી કે શા માટે તેઓ પેટા-કલમ (૧) અથવા (૨) હેઠળ નિર્ધારિત સમયગાળો પૂરો થાય તે પહેલાં તેમની ફરિયાદોના નિવારણના ઉપાયનો લાભ લઈ શક્યા નહીં. તે ખુલાસો આપવામાં આવ્યો ન હતો. તેથી, સદર ટ્રિબ્યુનલ વિલંબ માફ કરવામાં સંપૂર્ણપણે ગેરવાજબી હતું."

૯. તેવી જ રીતે જગદીશ લાલ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ હરિયાણા [(૧૯૯૭) ૬ એસ.સી.સી. ૫૩૮ : ૧૯૯૭ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૧૫૫૦] માં આ અદાલતે એ નિયમની પુનઃ પુષ્ટિ કરી કે જો કોઈ વ્યક્તિ મેટર પર બેસી રહેવાનું પસંદ કરે છે અને પછી અદાલતના નિર્ણય પછી જાગી જાય છે, તો આવી વ્યક્તિને લાભ મળી શકે નહીં. તે કિસ્સામાં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૫૪૨)

"વિલંબ પક્ષકારને સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અથવા અનુચ્છેદ ૩૨ હેઠળ વિવેકાધીન દાદ માટે હકદાર બનાવતો નથી. અપીલકર્તાઓ લાંબા સમય સુધી તેમના અધિકારો પર ઊંઘતા રહ્યા અને જ્યારે તેમને વીરપાલ સિંઘ ચૌહાણ કેસ [યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ વીરપાલ સિંઘ ચૌહાણ, (૧૯૯૫) ૬ એસ.સી.સી. ૬૮૪ : ૧૯૯૬ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૧ : (૧૯૯૫) ૩૧ એટીસી ૮૧૩] માંથી પ્રેરણા મળી ત્યારે જાગી ગયા. સિનિયોરિટી ફ્રીથી નક્કી કરવા માટે અપીલકર્તાઓનો ભયાવહ પ્રયાસ આ વિલંબિત તબક્કે ન્યાયિક સમીક્ષાને પાત્ર નથી."

૧૦. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ સી.કે. ધારાગુપ્તા [(૧૯૯૭) ૩ એસ.સી.સી. ૩૯૫ : ૧૯૯૭ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૮૨૧] માં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૩૯૮, પેરા ૯)

"૯. જોકે, અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે સદર ટ્રિબ્યુનલનો ચુકાદો આર.પી. જોષી [આર.પી. જોષી વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા, ઓએ નં. ૪૯૭/૧૯૮૬ નિર્ણય તારીખ ૧૭-૩-૧૯૮૭] માં માત્ર જોષીને દાદ આપે છે, સદર ટ્રિબ્યુનલના સદર ચુકાદાનો લાભ અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિને આપી શકાય નહીં. સામાવાળા સી.કે. ધારાગુપ્તા (નિવૃત્ત થયા હોવાથી) જોષી કેસ [આર.પી. જોષી

વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા, ઓએ નં. ૪૯૭/૧૯૮૬ નિર્ણય તારીખ ૧૭-૩-૧૯૮૭] નો લાભ માંગી રહ્યા છે. અમારા એ તારણને ધ્યાનમાં રાખીને કે ૧૭-૩-૧૯૮૭ ના સદર ટ્રિબ્યુનલના ચુકાદાનો લાભ માત્ર જોષીને જ આપી શકાય અને અન્ય કોઈને નહીં, ધારાગુપ્તા પણ કોઈપણ દાદ માટે હકદાર નથી."

૧૧. ગવર્નમેન્ટ ઓફ ડબલ્યુબી વિરુદ્ધ તરુણ કે. રોય [(૨૦૦૪) ૧ એસ.સી.સી. ૩૪૭ : ૨૦૦૪ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૨૨૫] માં તેમના નામદારોએ વિલંબને ગંભીર પરિબળ ગણ્યું હતું અને દાદ મંજૂર કરી ન હતી. તેમાં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૩૫૯-૬૦, પેરા ૩૪)

"૩૪. સામાવાળાઓ વધુમાં રીટ અરજી દાખલ કરવામાં તેમના તરફથી થયેલા ભારે વિલંબ અને લેચીસના આધારે કોઈ દાદ માટે હકદાર નથી. પ્રથમ બે રીટ અરજીઓ વર્ષ ૧૯૭૬ માં દાખલ કરવામાં આવી હતી જેમાં સામાવાળાઓએ ૧૯૯૨ માં હાઈકોર્ટનો આશરો લીધો હતો. ૧૯૭૬ અને ૧૯૯૨ ની વચ્ચે માત્ર બે રીટ અરજીઓ પર જ નિર્ણય લેવામાં આવ્યો ન હતો, પરંતુ એક યા બીજી રીતે, મેટર પર પણ દેબદાસ કુમાર [સ્ટેટ ઓફ ડબલ્યુબી વિરુદ્ધ દેબદાસ કુમાર, ૧૯૯૧ સપ્લીમેન્ટ (૧) એસ.સી.સી. ૧૩૮ : ૧૯૯૧ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૮૪૧ : (૧૯૯૧) ૧૭ એટીસી ૨૬૧] માં આ અદાલત દ્વારા વિચારણા

કરવામાં આવી હતી. વિલંબની દલીલ, જે શ્રી કૃષ્ણમણી કહે છે, અન્ય સમાન સ્થિતિ ધરાવતી વ્યક્તિઓને દાદ નકારવા માટેનું કારણ હોવું જોઈએ, તે સામાવાળાઓ વિરુદ્ધ કામ કરશે. વધુમાં, અન્ય કર્મચારીઓ આ અદાલત સમક્ષ ન હોવાથી, જોકે તેઓ કાયદાની યોગ્ય અદાલતો સમક્ષ તેમની ફરિયાદો વ્યક્ત કરી રહ્યા છે, કોઈ એવો હુકમ પસાર થવો જોઈએ નહીં જે તેમના કારણને પ્રતિકૂળ અસર કરે. આવી સ્થિતિમાં, અમે માત્ર સામાવાળાઓને અમુક દાદ મંજૂર કરવાના હેતુથી કોઈ અવલોકન કરવા તૈયાર નથી જેના માટે તેઓ કાયદેસર રીતે હકદાર નથી જેથી અન્ય લોકોને તેનાથી વંચિત કરી શકાય જેઓ કાયદાની અદાલત દ્વારા તેના માટે હકદાર જણાઈ શકે."

૨૮.૨ ઇસ્ટર્ન કોલકલ્ક્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ દુગલ કુમાર, (૨૦૦૮) ૧૪ એસ.સી.સી. ૨૯૫:

"૨૪. જ્યાં સુધી રીટ અરજદાર તરફથી વિલંબ અને લેચીસનો પ્રશ્ન છે, અપીલકર્તા કંપનીના વિદ્વાન કાઉન્સેલની દલીલમાં વજૂદ છે. એ સારી રીતે પ્રસ્થાપિત છે કે સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ, યોગ્ય રીટ, હુકમ અથવા નિર્દેશ જારી કરવાની હાઇકોર્ટની સત્તા વિવેકાધીન છે. રીટ અદાલત દ્વારા દાદ નકારવા માટેનું એક કારણ એ છે કે અરજદાર વિલંબ અને લેચીસ માટે દોષિત છે. જ્યાં અરજદાર સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ અસાધારણ ઉપાયનો

આશરો લે છે, ત્યાં એ હિતાવહ છે કે તેણે બને તેટલી વહેલી તકે અદાલતનો આશરો લેવો જોઈએ. રીટ માટેની અરજી કરવામાં અસાધારણ વિલંબ ખરેખર અરજદારની તરફેણમાં વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવાનો ઇનકાર કરવા માટે પૂરતું કારણ છે.

૨૫. અંગ્રેજી કાયદા હેઠળ, ન્યાયિક સમીક્ષા માટેની રજા માટેની અરજી "તાત્કાલિક" થવી જોઈએ. જો તે મોકેથી કરવામાં આવે છે, તો તેને નામંજૂર કરી શકાય છે. હકીકત એ છે કે જાહેર કાયદાની ફરજનો ભંગ થયો છે તેનો અર્થ એ નથી કે અરજદારના ભાગે વિલંબ અથવા લેચીસને ધ્યાનમાં લેવું અપ્રસ્તુત છે. જો રજા મંજૂર કરવામાં આવે તો પણ, અંતિમ સુનાવણી સમયે પ્રશ્ન પર વિચાર કરી શકાય છે કે આવા અરજદારની તરફેણમાં દાદ મંજૂર કરવી જોઈએ કે નહીં. (જુઓ આર. વિરુદ્ધ એસેક્સ કાઉન્ટી કાઉન્સિલ [૧૯૯૩ સીઓડી ૩૪૪] .)

૨૬. આર. વિરુદ્ધ ડેરી પ્રોડ્યુસ ક્વોટા ટ્રિબ્યુનલ, પૂર્વ પક્ષ કેસવેલ [(૧૯૯૦) ૨ એસી ૭૩૮ : (૧૯૯૦) ૨ ડબલ્યુએલઆર ૧૩૨૦ : (૧૯૯૦) ૨ ઓલ ઇઆર ૪૩૪ (એચએલ)] માં, એસી પૃષ્ઠ ૭૪૯ પર, હાઉસ ઓફ લોર્ડ્સે જણાવ્યું [સંપાદક: ઓરેલી વિરુદ્ધ મેકમેન, (૧૯૮૨) ૩ ઓલ ઇઆર ૧૧૨૪ માં પૃષ્ઠ ૧૧૩૧એ-બી પરથી ઉદ્ધૃત.] : (ઓલ ઇઆર પૃષ્ઠ ૪૪૧એ-બી)

"સારા વહીવટમાં જાહેર હિત માટે જરૂરી છે કે જાહેર સત્તાવાળાઓ અને ત્રીજા પક્ષકારોને સત્તાવાળા દ્વારા નિર્ણય લેવાની સત્તાના કથિત ઉપયોગમાં લીધેલા નિર્ણયની કાનૂની માન્યતા વિશે નિર્ણયથી પ્રભાવિત વ્યક્તિની નિષ્પક્ષતામાં એકદમ જરૂરી કરતાં વધુ સમય માટે સસ્પેન્સમાં ન રાખવા જોઈએ."

૨૭. રીટ જારી કરવાનો ઇનકાર કરવાના અંતર્ગત ઉદ્દેશ્યને સર બાર્ન્સ પીકોક દ્વારા લિન્ડસે પેટ્રોલિયમ કંપની વિરુદ્ધ પ્રોસ્પર આર્મસ્ટ્રોંગ હર્ડ [૧૮૭૪ એલઆર ૫ પીસી ૨૨૧ : ૨૨ ડબલ્યુઆર ૪૯૨] માં સંક્ષિપ્તમાં સમજાવવામાં આવ્યો છે, આ રીતે: (એલઆર પૃષ્ઠ ૨૩૯-૪૦)

"હવે ઇક્વિટીની અદાલતોમાં લેચીસનો સિદ્ધાંત મનસ્વી અથવા તકનીકી સિદ્ધાંત નથી. જ્યાં ઉપાય આપવો વ્યવહારીક રીતે અન્યાયી હશે, કાં તો કારણ કે પક્ષકારે, તેના આચરણથી, એવું કર્યું છે જેને વાજબી રીતે તેને જતો કરવા સમાન ગણી શકાય, અથવા જ્યાં તેના આચરણ અને બેદરકારીથી તેણે, કદાચ તે ઉપાય જતો ન કર્યો હોવા છતાં, છતાં અન્ય પક્ષકારને એવી સ્થિતિમાં મૂકી દીધો છે, જેમાં જો ઉપાય પછીથી ભારપૂર્વક જણાવવામાં આવે તો તેને મૂકવો વાજબી રહેશે નહીં, આ બંને કિસ્સાઓમાં, સમય પસાર થવો અને વિલંબ સૌથી મહત્વપૂર્ણ છે. પરંતુ દરેક કિસ્સામાં, જો દાદ સામેની દલીલ, જે અન્યથા ન્યાયી હોત, તે માત્ર વિલંબ પર આધારિત હોય, જે વિલંબ અલબત્ત મર્યાદાઓના

કોઈપણ કાયદા દ્વારા બાધ સમાન નથી, તો તે બચાવની માન્યતા સિદ્ધાંતો પર નોંધપાત્ર રીતે સમન્યાયી હોવી જોઈએ. આવા કિસ્સાઓમાં હંમેશા બે સંજોગો મહત્વપૂર્ણ હોય છે, વિલંબની લંબાઈ અને અંતરાલ દરમિયાન કરવામાં આવેલા કૃત્યોની પ્રકૃતિ, જે કોઈપણ પક્ષકારને અસર કરી શકે છે અને એક અથવા બીજો માર્ગ અપનાવવામાં ન્યાય અથવા અન્યાયનું સંતુલન લાવી શકે છે, જ્યાં સુધી તે ઉપાયને સંબંધિત છે." (ભારપૂર્વક જણાવેલ છે)

૨૮. આ અદાલતે અંગ્રેજી કાયદાના ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતો સ્વીકાર્યા છે. તિલોકચંદ મોતીચંદ વિરુદ્ધ એચ.બી. મુનશી [(૧૯૬૯) ૧ એસ.સી.સી. ૧૧૦ : (૧૯૬૯) ૨ એસ.સી.આર. ૮૨૪] અને રવીન્દ્રનાથ બોઝ વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઈન્ડિયા [(૧૯૭૦) ૧ એસ.સી.સી. ૮૪ : (૧૯૭૦) ૨ એસ.સી.આર. ૬૯૭] માં આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો કે મૂળભૂત અધિકારોના ઉલ્લંઘન અથવા ભંગના કિસ્સાઓમાં પણ, રીટ અદાલત અદાલતનો આશરો લેવામાં અરજદારના ભાગે વિલંબ અને લેચીસને ધ્યાનમાં લઈ શકે છે. અને જો ભારે અથવા ન સમજાવી શકાય તેવો વિલંબ હોય, તો અદાલત આવા અરજદારની તરફેણમાં દાદ મંજૂર કરવાનો ઇનકાર કરી શકે છે."

૨૮.૩ સ્ટેટ ઓફ જમ્મુ અને કાશ્મીર વિરુદ્ધ આર.કે. ઝલપુરી, (૨૦૧૫) ૧૫ એસ.સી.સી. ૬૦૨:

"૨૦. આટલું જણાવ્યા પછી, સિટી એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન વિરુદ્ધ દોસુ અરદેશીર ભિવંડીવાલા [સિટી એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન વિરુદ્ધ દોસુ અરદેશીર ભિવંડીવાલા, (૨૦૦૯) ૧ એસ.સી.સી. ૧૬૮] ના ફકરાનો સંદર્ભ લેવો ઉપયોગી છે, જેમાં આ અદાલતે સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ અધિકારક્ષેત્ર પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરતી વખતે, આ રીતે વ્યક્ત કર્યું છે: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૧૭૫, પેરા ૩૦)

"૩૦. અદાલતે અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરતી વખતે વિચારણા કરવા માટે બંધાયેલી છે કે કેમ:

(એ) રીટ અરજીના નિર્ણયમાં હકીકતોના કોઈ જટિલ અને વિવાદાસ્પદ પ્રશ્નો સામેલ છે અને શું તેનું સંતોષકારક રીતે નિરાકરણ કરી શકાય છે;

(બી) અરજી તમામ મહત્વની હકીકતો જાહેર કરે છે;

(સી) અરજદાર પાસે વિવાદના નિરાકરણ માટે કોઈ વૈકલ્પિક અથવા અસરકારક ઉપાય છે;

(ડી) અધિકારક્ષેત્રનો આશરો લેતી વ્યક્તિ ન સમજાવી શકાય તેવા વિલંબ અને લેચીસ માટે દોષિત છે;

(ઇ) પ્રથમ દષ્ટિએ મર્યાદાના કોઈપણ કાયદા દ્વારા બાધિત છે;

(એફ) દાદ મંજૂર કરવી એ જાહેર નીતિ વિરુદ્ધ છે અથવા કોઈપણ માન્ય કાયદા દ્વારા બાધિત છે; અને અન્ય પરિબળો."

૨૧. આ સંદર્ભમાં કર્ણાટક પાવર કોર્પોરેશન લિમિટેડ વિરુદ્ધ કે. થંગપ્પન [કર્ણાટક પાવર કોર્પોરેશન લિમિટેડ વિરુદ્ધ કે. થંગપ્પન, (૨૦૦૬) ૪ એસ.સી.સી. ૩૨૨ : ૨૦૦૬ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૭૯૧] માંથી ફકરાનો સંદર્ભ યોગ્ય રહેશે: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૩૨૫, પેરા ૬)

"૬. વિલંબ અથવા લેચીસ એ એવા પરિબળો પૈકીનું એક છે જેને હાઈકોર્ટ સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તેમની વિવેકાધીન સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાનું હોય છે. યોગ્ય કેસમાં હાઈકોર્ટ તેની અસાધારણ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાનો ઇનકાર કરી શકે છે જો અરજદારના ભાગે તેના અધિકારને સાબિત કરવામાં આવી બેદરકારી અથવા ચૂક હોય અને તે સમય પસાર થવા અને અન્ય સંજોગો સાથે મળીને, સામેના પક્ષકારને પ્રતિકૂળ અસર

પહોંચાડે." આટલું જણાવ્યા પછી અદાલતે સ્ટેટ ઓફ એમ.પી. વિરુદ્ધ નંદલાલ જયસ્વાલ [સ્ટેટ ઓફ એમ.પી. વિરુદ્ધ નંદલાલ જયસ્વાલ, (૧૯૮૬) ૪ એસ.સી.સી. ૫૬૬] ના સત્તાધિકારીનો સંદર્ભ લીધા પછી અગાઉના ચુકાદાઓમાં સ્પષ્ટ કરાયેલા સિદ્ધાંતને પુનઃસ્થાપિત કર્યો, જે નીચેની અસર માટે છે: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૩૨૬, પેરા ૯)

"૯ ... હાઈકોર્ટ તેની વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરતી વખતે સામાન્ય રીતે ધીમા અને સુસ્ત અથવા મૌન સંમતિ આપનાર અને આળસુને મદદ કરતી નથી. જો અરજદારના ભાગે અસાધારણ વિલંબ થાય છે અને આવા વિલંબને સંતોષકારક રીતે સમજાવવામાં આવ્યો નથી, તો હાઈકોર્ટ તેના રીટ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને દખલગીરી કરવાનો અને દાદ મંજૂર કરવાનો ઇનકાર કરી શકે છે. એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે આ નિયમ સંખ્યાબંધ પરિબલો પર આધારિત છે. હાઈકોર્ટ સામાન્ય રીતે અસાધારણ ઉપાયનો મોડેથી આશરો લેવાની મંજૂરી આપતી નથી કારણ કે તેનાથી મૂંઝવણ અને જાહેર અસુવિધા થવાની સંભાવના છે અને તેના પરિણામે નવા અન્યાય થઈ શકે છે, અને જો ગેરવાજબી વિલંબ પછી રીટ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે, તો તે માત્ર તકલીફ અને અસુવિધા જ નહીં પરંતુ ત્રીજા પક્ષકારો પર પણ અન્યાય લાદવાની અસર કરી શકે છે. એ વાતનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો કે જ્યારે રીટ અધિકારક્ષેત્રનો આશરો લેવામાં આવે છે, ત્યારે તે દરમિયાન ત્રીજા પક્ષકારના અધિકારોના

નિર્માણ સાથે વણઉકેલાયેલ વિલંબ એ એક મહત્વપૂર્ણ પરિબલ છે જે આવા અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવો કે નહીં તે નક્કી કરવામાં હાઇકોર્ટ સાથે પણ વજન ધરાવે છે."

૨૨. સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર વિરુદ્ધ દિગંબર [સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર વિરુદ્ધ દિગંબર, (૧૯૯૫) ૪ એસ.સી.સી. ૬૮૩] માં ત્રણ ન્યાયાધીશોની બેન્ચે નીચે મુજબ નિર્ધારિત કર્યું: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૬૯૨, પેરા ૧૯)

"૧૯. સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ ઉપયોગમાં લેવાતી હાઇકોર્ટની સત્તા, જો વિવેકાધીન હોય, તો તેનો ઉપયોગ ન્યાયપૂર્ણ અને વ્યાજબી હોવો જોઈએ, તે કોઈ વિવાદને અવકાશ આપતો નથી. તે કારણસર, સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ હાઇકોર્ટ પાસેથી દાદ મેળવવા માટે વ્યક્તિની હકદારી, પછી ભલે તે રાજ્ય અથવા અન્ય કોઈની સામે હોય, ભલે તે તેના કાનૂની અધિકારના ઉદ્ધંધનના આક્ષેપ પર આધારિત હોય, તે આવશ્યકપણે દાદ માંગતી વ્યક્તિના દોષરહિત આચરણ પર આધારિત હોવી જોઈએ, અને અદાલત આવી સત્તાના ઉપયોગમાં આવી વ્યક્તિને વિવેકાધીન દાદ મંજૂર કરવાનો ઇનકાર કરે છે, જ્યારે તે અશુદ્ધ હાથ અથવા દોષિત આચરણ સાથે તેનો આશરો લે છે."

૨૩. તાજેતરમાં ચેન્નઈ મેટ્રોપોલિટન વોટર સપ્લાય એન્ડ સિવેરેજ બોર્ડ વિરુદ્ધ

ટી.ટી. મુરલી બાબુ [ચેન્નઈ મેટ્રોપોલિટન વોટર સપ્લાય એન્ડ સિવેરેજ બોર્ડ વિરુદ્ધ ટી.ટી. મુરલી બાબુ, (૨૦૧૪) ૪ એસ.સી.સી. ૧૦૮ : (૨૦૧૪) ૧ એસ.સી.સી. (એલ એન્ડ એસ) ૩૮] માં, નીચે મુજબ ચુકાદો આપવામાં આવ્યો છે: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૧૧૭, પેરા ૧૬)

"૧૬. આમ, વિલંબ અને લેચીસના સિદ્ધાંતને હળવાશથી બાજુ પર ન મૂકવો જોઈએ. રીટ અદાલતે આપવામાં આવેલા ખુલાસા અને તેની સ્વીકૃતિનું મૂલ્યાંકન કરવું જરૂરી છે. અદાલતે ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે તે અસાધારણ અને સમન્યાયી અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરી રહી છે. બંધારણીય અદાલત તરીકે નાગરિકોના અધિકારોનું રક્ષણ કરવાની તેની ફરજ છે પરંતુ સાથે સાથે તેણે પોતાને પ્રાથમિક સિદ્ધાંત માટે જીવંત રાખવું જોઈએ કે જ્યારે કોઈ નારાજ વ્યક્તિ, પર્યાપ્ત કારણ વિના, તેની પોતાની અનુકૂળતા અથવા ખુશીથી અદાલતનો આશરો લે છે, ત્યારે અદાલત કાનૂની જવાબદારી હેઠળ હશે કે તે ચકાસણી કરે કે વિલંબિત તબક્કે મુકદ્દમાને ગ્રાહ્ય રાખવો જોઈએ કે નહીં. નોંધનીય છે કે, વિલંબ ઈક્વિટીના માર્ગમાં આવે છે. અમુક સંજોગોમાં વિલંબ અને લેચીસ ઘાતક ન હોઈ શકે પરંતુ મોટાભાગના સંજોગોમાં અસાધારણ વિલંબ અદાલતના દરવાજા ખટખટાવતા પક્ષકાર માટે માત્ર આપત્તિ જ નોતરશે. વિલંબ પક્ષકારના ભાગે નિષ્ક્રિયતા અને નિષ્ક્રિયતાને દર્શાવે છે—એક એવો પક્ષકાર કે જેણે મૂળભૂત ધોરણો ભૂલી ગયા છે, એટલે કે, 'વિલંબ એ સમયનો સૌથી મોટો ચોર છે' અને

બીજું, કાયદો વ્યક્તિને ફીનિક્સની જેમ સૂવા અને ઊઠવા દેતો નથી. વિલંબ ખરેખર જોખમ લાવે છે અને મુકદ્દમાને નુકસાન પહોંચાડે છે."

૨૪. આ તબક્કે, અમે જણાવવા માટે બંધાયેલા છીએ કે તમામ પ્રકારના કિસ્સાઓમાં વિલંબ અને લેચીસનો પ્રશ્ન વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવાની રીટ અદાલતની સત્તાને નિયંત્રિત કે ઘટાડશે નહીં. તુકારામ કાના જોષી વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન [તુકારામ કાના જોષી વિરુદ્ધ મહારાષ્ટ્ર ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન, (૨૦૧૩) ૧ એસ.સી.સી. ૩૫૩ : (૨૦૧૩) ૧ એસ.સી.સી. (સિવ) ૪૯૧] માં એવો ચુકાદો આપવામાં આવ્યો છે કે: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૩૫૯-૬૦, પેરા ૧૨)

"૧૨. ... દાદ મંજૂર કરવાના અધિકારક્ષેત્રના ઉપયોગનો ઇનકાર કરવા માટે વિવેકબુદ્ધિના મોડ તરીકે વિલંબ અને લેચીસ અપનાવવામાં આવે છે. બીજું પાસું છે. અદાલતે ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી છે. સદર વિવેકબુદ્ધિ કેસોની હકીકતો અને સંજોગો પર આધારિત છે. વિલંબ અને લેચીસ એ વિવેકબુદ્ધિના ઉપયોગનો ઇનકાર કરવાના પાસાં પૈકીનું એક છે. તે સંપૂર્ણ અવરોધ નથી. હળવાશ આપનારા પરિબળો, કાર્યવાહીના કારણની સાતત્યતા વગેરે હોઈ શકે છે. તે સિવાય, જો આખી બાબત ન્યાયિક અંતરાત્માને આંચકો આપે છે, તો અદાલતે વિવેકબુદ્ધિનો વધુ ઉપયોગ કરવો જોઈએ, જ્યારે કોઈ

ત્રીજા પક્ષકારનું હિત સામેલ ન હોય. આમ વિશ્લેષણ કરવામાં આવે તો, અરજી વિલંબ અને લેચીસના સિદ્ધાંતથી બાધિત નથી કારણ કે તે બંધારણીય મર્યાદા નથી, કાર્યવાહીનું કારણ સતત છે અને વધુમાં પરિસ્થિતિ ચોક્કસપણે ન્યાયિક અંતરાત્માને આંચકો આપે છે."

અને ફરીથી: (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૩૬૦, પેરા ૧૪)

"૧૪. જ્યારે હાઇકોર્ટે એવા પક્ષકારની તરફેણમાં તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાનો ઇનકાર કરવો જોઈએ જે નોંધપાત્ર વિલંબ પછી તેને ખસેડે છે અને અન્યથા લેચીસ માટે દોષિત છે, ત્યારે કોઈ કઠોર નિયમ નક્કી કરી શકાતો નથી. વિવેકબુદ્ધિનો ઉપયોગ ન્યાયપૂર્ણ અને વ્યાજબી રીતે થવો જોઈએ. એવી ઘટનામાં કે અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલો દાવો કાયદેસર રીતે ટકાઉ હોય, તો વિલંબ માફ થવો જોઈએ. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જ્યાં આચરણને ન્યાયી ઠેરપતા સંજોગો અસ્તિત્વમાં હોય, ત્યાં ગેરકાયદેસરતા જે સ્પષ્ટ છે, તેને માત્ર લેચીસના આધારે ટકાવી શકાતી નથી. જ્યારે નોંધપાત્ર ન્યાય અને તકનીકી બાબતોને એકબીજા સામે મૂકવામાં આવે છે, ત્યારે નોંધપાત્ર ન્યાયના કારણને પ્રાધાન્ય આપવા લાયક છે, કારણ કે બીજો પક્ષકાર બિન-ઇરાદાપૂર્વકના વિલંબને કારણે કરવામાં આવતા અન્યાયમાં નિહિત અધિકાર હોવાનો દાવો કરી શકે નહીં. જો અરજદારોના પક્ષે વિલંબ દ્વારા તેમના અધિકારો ખરેખર ઉભરી

આવ્યા હોય તો અદાલતે નિર્દોષ પક્ષકારોને નુકસાન પહોંચાડવું જોઈએ નહીં. (જુઓ દુર્ગા પ્રસાદ વિરુદ્ધ કંટ્રોલર ઓફ ઇમ્પોર્ટ્સ એન્ડ એક્સપોર્ટ્સ [દુર્ગા પ્રસાદ વિરુદ્ધ કંટ્રોલર ઓફ ઇમ્પોર્ટ્સ એન્ડ એક્સપોર્ટ્સ, (૧૯૬૯) ૧ એસ.સી.સી. ૧૮૫] , કલેક્ટર (એલએ) વિરુદ્ધ કટીજી [કલેક્ટર (એલએ) વિરુદ્ધ કટીજી, (૧૯૮૭) ૨ એસ.સી.સી. ૧૦૭ : ૧૯૮૯ એસ.સી.સી. (ટેક્સ) ૧૭૨] , દેહરી રોહતાસ લાઈટ રેલવે કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ ડિસ્ટ્રિક્ટ બોર્ડ, ભોજપુર [દેહરી રોહતાસ લાઈટ રેલવે કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ ડિસ્ટ્રિક્ટ બોર્ડ, ભોજપુર, (૧૯૯૨) ૨ એસ.સી.સી. ૫૯૮] , દયાલ સિંઘ વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા [દયાલ સિંઘ વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા, (૨૦૦૩) ૨ એસ.સી.સી. ૫૯૩] અને શંકરા કોઓપ. હાઉસિંગ સોસાયટી લિમિટેડ વિરુદ્ધ એમ. પ્રભાકર [શંકરા કોઓપ. હાઉસિંગ સોસાયટી લિમિટેડ વિરુદ્ધ એમ. પ્રભાકર, (૨૦૧૧) ૫ એસ.સી.સી. ૬૦૭ : (૨૦૧૧) ૩ એસ.સી.સી. (સિવ) ૫૬] .)"

૨૩. આ અદાલતે કેસની હકીકતો અને અરજીમાં કરવામાં આવેલી રજૂઆતો તેમજ સંબંધિત સામાવાળાઓ વતી દાખલ કરવામાં આવેલ એફિડેવિટ-ઇન-રિપ્લાયની વિગતો ધ્યાને લીધેલ છે અને એ હકીકત ધ્યાને લીધેલ છે કે અરજી પાંચ વર્ષના લાંબા ગાળા પછી દાખલ કરવામાં આવી છે. આ અદાલતે બારમાં ટાંકવામાં આવેલા નિર્ણયો પણ ધ્યાને લીધેલ છે અને (૧) ડેપ્યુટી કલેક્ટર

(લેન્ડ રિફોર્મ્સ) અપીલ્સ (ઉપર મુજબ), (૨) સર્વેપલ્લી રામૈયા (મૃત) કાનૂની વારસદારો (ઉપર મુજબ), (૩) ઝારખંડ મજદૂર સંઘ અને કે. થંગપ્પન (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં સામાવાળા નં. ૪ ના વિદ્વાન સિનિયર કાઉન્સેલ શ્રી દેસાઈ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ નિર્ણયો હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ પડે છે.

૨૪. ઉપરોક્ત અગાઉના કારણો અને કેસની હકીકતો અને સંજોગો અને આ અદાલત તેમજ માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયોને ધ્યાનમાં લેતાં, અરજી યોગ્યતા વિનાની હોવાથી રદ થવા પાત્ર છે. તદનુસાર, હાલની અરજી રદ કરવામાં આવે છે. રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે. અગાઉ આપવામાં આવેલ વચગાળાની દાદ, જો કોઈ હોય તો, તાત્કાલિક અસરથી રદ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ કરવામાં આવતો નથી.

(હેમંત એમ. પ્રચ્છક, ન્યાયમૂર્તિ)

વી.આર. પંચાલ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.